

Kari Solaas Paulsen

KOSTRA (KOmmune-STat-RAporterings)
Dokumentasjon

Notater I denne serien publiseres dokumentasjon, metodebeskrivelser, modellbeskrivelser og standarder.

© Statistisk sentralbyrå, mai 2010 Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde. ISBN 978-82-537-7847-1 Trykt versjon ISBN 978-82-537-7848-8 Elektronisk versjon ISSN 1891-5906 Emne: 00.00.20 Trykk: Statistisk sentralbyrå	Standardtegn i tabeller Tall kan ikke forekomme .. Oppgave mangler ... Oppgave mangler foreløpig ... Tall kan ikke offentliggjøres : Null - Mindre enn 0,5 av den brukte enheten 0 Mindre enn 0,05 av den brukte enheten 0,0 Foreløpig tall * Brudd i den loddrette serien — Brudd i den vannrette serien Desimaltegn ,	Symbol : - 0 0,0 * — ,
---	---	---

Forord

Notatet gir en overordnet oversikt over bakgrunnen for, strukturen i og omfanget av KOSTRA (KOmmune-STat-RApportering). Strukturen i publiseringen og hvordan bruke tabellene er også beskrevet.

Sentrale myndigheter, offentlig forvaltning ellers, forskere, media, innbyggere og kommunene og fylkeskommunene selv er sentrale brukere av KOSTRA.

Denne publikasjonen er tilgjengelig på Statistisk sentralbyrås internetsider på adressen: <http://www.ssb.no/emner/00/00/20/>.

Publikasjonen har blitt til med bidrag fra Paal Sand, Torild Fløysvik, Anne Brit Thorud, Bjørn Kjellin og Kari Solaas Paulsen.

Sammendrag

I 1997 startet de første fire kommunene rapporteringen i KOSTRA for året 1996, på tjenesteområdene barnehage, grunnskole, helsetjenester, pleie og omsorg, sosiale tjenester og barnevern. I dag har omfanget av rapporteringen vokst til å omfatte opplysninger om ressursbruk, tjenestetilbud og personellinnsats på de aller fleste kommunale og fylkeskommunale tjenesteområder. I publiseringen av nøkkeltall i KOSTRA bruker vi begrepene finansielle nøkkeltall, prioriteringer, dekningsgrader, produktivitet/enhetskostnader og utdypende tjenesteindikatorer for å gruppere tallene.

KOSTRA kom til for å forenkle rapporteringen fra kommunene til staten ved at data rapporteres bare en gang, selv om de skal brukes til ulike formål. All rapportering fra kommunene til SSB skjer ved elektronisk datautveksling. Der SSB ikke selv samler inn data, hentes disse fra andre sentrale registre.

Bakerst i denne publikasjonen finnes tabeller med utvalgte nøkkeltall for noen sentrale tjenesteområder innen kommune og fylkeskommune. Den fullstendige oversikten får en på KOSTRAs nettsider på ssb.no.

Abstract

In 1997 four municipalities reported data on kindergartens, primary and lower secondary education, municipal health services, nursing and social care services and child welfare through KOSTRA for the first time. The reporting has now been extended to include information about use of resources, service offers and personnel effort in most municipal and county municipal service areas. When publishing the key figures in KOSTRA we use the terms financial key figures, priorities, coverage of needs productivity/unit costs and detailed service indicators are used to categorise the figures.

KOSTRA was established to simplify the municipalities reporting to the central government, by only having to report the data once, even when it is needed for different purposes. All reporting from the municipalities to Statistics Norway is by means of electronic data transmission. Where Statistics Norway does not collect data, the necessary data is collected from other central registers.

At the end of this publication tables of selected key figures are presented for some central service areas of the municipalities and county municipalities. The complete overview is available at KOSTRA's StatBank pages at ssb.no.

Innhold

Forord.....	3
Sammendrag.....	4
Abstract.....	5
1. Bakgrunn og formål	7
1.1. Formål og historie.....	7
1.2. Organiseringen av KOSTRA	7
1.3. Brukere og anvendelsesområder	8
2. Om produksjon av statistikken	9
2.1. Omfang	9
2.2. Datakilder	10
2.3. Utvalg	12
2.4. Datainnsamling.....	12
2.5. Oppgavebyrde.....	13
2.6. Kontroll og revisjon.....	13
3. Begreper, kjennemerker og grupperinger.....	13
3.1. Definisjon av de viktigste begrepene	13
3.2. Definisjon av de viktigste kjennemerkene	14
3.3. Standard grupperinger	15
3.4. Bruk av tabellene.....	15
4. Feilkilder og usikkerhet	16
4.1. Innsamlings- og bearbeidingsfeil	16
4.2. Frafallsfeil.....	17
4.3. Registerfeil	17
5. Sammenliknbarhet og sammenheng.....	17
5.1. Sammenliknbarhet over tid og sted	17
5.2. Sammenheng med annen statistikk	17
6. Tilgjengelighet.....	17
6.1. Internettadresse	17
6.2. Språk.....	17
6.3. Publikasjoner.....	18
6.4. Lagring og anvendelse for grunnmaterialet	18
6.5. Annen dokumentasjon.....	18
Vedlegg 1	35
Tabellregister.....	39

1. Bakgrunn og formål

1.1. Formål og historie

KOSTRA ble startet som et prosjekt i 1995 med formål å få et mer relevant og aktuelt datagrunnlag for å måle ressursinnsats, prioritering og måloppnåelse i kommuner og fylkeskommuner. Det er et formål å samordne og effektivisere all rapportering fra kommunene til staten samt å sørge for relevant styringsinformasjon om kommunal virksomhet. Tallet på kommuner og fylkeskommuner ble skrittvis økt fram til rapporteringsåret 2001, som var det første året der alle var med i KOSTRA.

KOSTRA baseres på elektronisk innrapportering fra kommunene til SSB, samt på data fra en rekke andre kilder i og utenfor SSB. KOSTRA-publiseringen baseres i stor grad på kopling av data fra ulike kilder, som f.eks. regnskapsdata, tjeneste- og personelldata og befolkningsdata. I løpet av prosjektperioden er mange gamle statistikkområder endret, og nye områder er kommet til.

Kjernen i KOSTRA utgjøres av data om kommunal ressursbruk (regnskapsdata og personellopplysninger), kommunal tjenesteyting og av tilrettelegging for entydige koblinger mellom slike data. For å få til dette, ble regnskapsforskriften for kommunene lagt om. En fikk en funksjonsinndeling, som er avgrenset slik at den omfatter tjenester som rettes inn mot bestemte behov og målgrupper eller virksomhet i forbindelse med kommunal utvikling. Funksjonsinndelingen er ment å være organisasjonsnøytral, og muliggjør kobling mellom regnskapsdata, tjenestedata og opplysninger om personell.

Tjenesterapporteringen omfatter alle kommunale virksomhetsområder, og er tilpasset regnskapets funksjonsinndeling. Rapportering om kommunenes ordinære virksomhet er grunnstammen i KOSTRA, og på noen tjenesteområder er kommunene alene om yte tjenester. For andre tjenesteområder er rapporteringen utvidet til å omfatte virksomheter utenfor kommunen selv. Dette gjelder særlig (inter-)kommunale foretak og interkommunale selskap og særbedrifter. Reell sammenlikning mellom kommunene forutsetter at rapporteringen omfatter både kommunal egenproduksjon av tjenester og det kommunen kjøper av tjenester fra andre, både ved sammenlikning av tjenestenivå og pris mellom kommunale og private tilbydere, men også der tilbuddet til befolkningen er satt sammen av tjenester produsert både av kommunen og private.

Opplysninger om personell blir i stor grad hentet fra administrative registre, men blir fortsatt i noen grad hentet inn via skjema.

1.2. Organiseringen av KOSTRA

KRD har samordningsansvaret for KOSTRA. Det regjeringsoppnevnte Samordningsrådet for KOmmune-STat-RApportring er KOSTRAs øverste organ, og ledes av KRD. For øvrig består Samordningsrådet av representanter for de berørte fagdepartementer, KS, Norsk kommune forbund, Norges kemner- og kommunekasserer forbund, DIFI, NAV, Fylkesmannsembetene og SSB. I tillegg er Brønnøysundregistrene, Riksrevisjonen og Fagforbundet med som observatører.

En vesentlig del av arbeidet med KOSTRA på tjenesteområde finner sted i arbeidsgruppene. Det er en gruppe for hvert fagområde, og der tjeneste-produksjonen foregår både i kommuner og i fylkeskommuner, har arbeidsgruppen ansvar for begge. De arbeidsgruppene som er aktive per 30.06.2009 er tannhelse, videregående opplæring, barnehager, barnevern, bolig, brann- og ulykkesvern, grunnskole/kultur- og musikkskoler, kirke, eiendommer, kommunehelsetjeneste, kultur/barne- og ungdomstiltak, pleie og omsorg, fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø (felles for fylke og kommune), samferdsel (felles for fylke og kommune), sosialkontotjeneste, vann, avløp og renovasjon og landbruk.

Arbeidsgruppene har ansvaret for det faglige innholdet i faktaarkene, samt innholdet i rapporteringen på området. Det er det enkelte fagdepartement som er ansvarlig for sine respektive fagområder, og derfor formelt har ansvaret for opprettholdelsen av gruppa. De fleste unntatt gruppa for eiendommer har delegert ledelsesfunksjonen til SSB, som også har ansvar for statistikkproduksjonen. I arbeidsgruppene er også kommunene representert, og representantene er utpekt gjennom KS. Ellers er berørte direktorater og registereiere og eventuelt andre med viktig kompetanse på tjenesteområdet representert i gruppene etter behov. KRD ivaretar ansvaret for regnskapsrapporteringen og de er representert i de fleste gruppene.

SSB har ansvar for å etablere, drifta, utvikle og vedlikeholde de tekniske systemene for mottak, sammenstilling og offentliggjøring av data.

1.3. Brukere og anvendelsesområder

KOSTRA (KOmmune-STat-RApptering) er et nasjonalt informasjonssystem som gir styringsinformasjon om kommunal virksomhet. Informasjon om kommunale tjenester og bruk av ressurser på ulike tjenesteområder registreres og sammenstilles for å gi relevant informasjon til beslutningstakere og andre, både nasjonalt og lokalt. Informasjonen skal tjene som grunnlag for analyse, planlegging og styring, og herunder gi grunnlag for å vurdere om nasjonale mål oppnås.

Brukerne er, foruten kommuner og fylkeskommuner selv, befolkningen og media, statlige styringsorganer, departementer, direktorater og andre sentrale brukere. Tallene blir også brukt til forskning og analyse.

2. Om produksjon av statistikken

2.1. Omfang

KOSTRA presenterer tall for alle landets kommuner og fylkeskommuner på følgende områder:

Kommuner	Fylkeskommuner
A. Finansielle nøkkeltall, administrasjon, styring og fellesutgifter	A. Finansielle nøkkeltall, administrasjon, styring og fellesutgifter
A1. Konsern - Finansielle nøkkeltall, administrasjon, styring og fellesutgifter	A1. Konsern - Finansielle nøkkeltall, administrasjon, styring og fellesutgifter
B. Behovsprofil	B. Behovsprofil
C. Barnehager	C. Videregående opplæring
C1. Konsern - Barnehager	C1. Konsern - Videregående opplæring
D. Grunnskoleopplæring	G. Tannhelsetjenesten
D1. Konsern – Grunnskoleopplæring	G1. Konsern - Tannhelsetjenesten
E. Kommunehelse	J. Fysisk planlegging, kulturminne, natur og nærmiljø
F. Pleie- og omsorg	K. Kultur
G. Sosialtjeneste	L. Samferdsel
G1. Introduksjonsstønad	M. Tilrettelegging og bistand for næringslivet
H. Barnevern	Q. Informasjonsteknologi
I. Vann, avløp og renovasjon/avfall	S. Sysselsetting
J. Fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø	1. Kjøp av tjenester
K. Kultur	2. Eiendomsforvaltning for utvalgte fylkeskommunale formålsbygg
K1. Konsern – Kultur	2.1. Konsern - Eiendomsforvaltning for utvalgte fylkeskommunale formålsbygg
L. Kirke	
M. Samferdsel	
M1. Konsern - Samferdsel	
N. Bolig	
N1. Konsern – Bolig	
O. Tilrettelegging og bistand for næringslivet	
P. Brann- og ulykkesvern	
P1. Konsern – Brann- og ulykkesvern	
Q. Informasjonsteknologi	
R. Landbruk	
S. Sysselsetting i kommunene	
1. Gebyrsatser/brukerbetalinger	
2. Kjøp av tjenester	
4. Eiendomsforvaltning for utvalgte kommunale formålsbygg	
4.1. Konsern - Eiendomsforvaltning for utvalgte kommunale formålsbygg	

For hvert område publiseres det faktaark på to nivåer, samt at indikatorer fra de fleste områder inngår i "Utvalgte nøkkeltall". De utvalgte nøkkeltallene er ment å skulle gi en samlet og overordnet oversikt over kommunens tjenesteproduksjon. "Detaljerte nøkkeltall" presenterer økonomi- og tjenestedata for hvert tjenesteområde i kommunen/fylkeskommunen i eget ark. De detaljerte nøkkeltallene er forholdstall, som gir mulighet for sammenlikning; både for egen kommune over tid, og mellom kommuner og -grupper. "Grunnlagsdata og detaljerte data for egne sammenstillinger" presenterer tallene som inngår i teller og nevner i de detaljerte nøkkeltallene, og gir mulighet for egen sammenstilling og bearbeiding. For de fleste tjenesteområdene er det opprettet egne faktaark med kvalitetsindikatorer. Dette er nøkkeltall som sier noe om status eller kvaliteten i tjenesten. For å få fram det vesentligste om kvalitet på de ulike tjenesteområdene er det nødvendig å presentere et knippe av nøkkeltall som hver for seg dekker bare en del av det samlede kvalitetsbegrepet. I utarbeidelsen og utvelgelsen av kvalitetsindikatorene har en lagt vekt på å identifisere indikatorer som sier noe om struktur-, prosess-, produkt- eller resultatkvalitet. Det kan argumenteres for at de viktigste indikatorene for tilfredsstillelse av brukerbehov er de som baseres på undersøkelser hvor brukerne selv er spurt om hvor fornøyde de er. Gjennomføring av slike brukerundersøkelser er imidlertid krevende, og mange av undersøkelsene som brukes i dag tilfredsstiller ikke metodiske krav som bl.a. sikrer sammenliknbarhet mellom tjenesteområder og kommuner. Utviklingen av kvalitetsindikatorer i KOSTRA har derfor vært koncentrert om objektive målbare indikatorer. Kvalitetsindikatorene er

også å finne blant de detaljerte nøkkeltallene. I tillegg publiseres det institusjonstall for videregående opplæring, samt at en rekke økonomiske detaljer også er å finne blant grunnlagsdataene.

I økende grad blir den kommunale tjenesteytingen utført av andre enn kommune selv; enten gjennom samarbeider med andre kommuner, kommunale foretak eller kjøp fra andre, det være seg andre kommuner eller private tilbydere. Dette fører til konsistensproblemer mellom teller og nevner i nøkkeltallene, da regnskapstallene og tjenestetallene ikke alltid forteller om samme virkelighet. I 2003 begynte KOSTRA å publisere tall for kommunekonsern. Disse tallene består av regnskapene fra kommunene/fylkeskommunene selv og regnskapene til kommunale foretak (KF), interkommunale samarbeider (etter kommunelovens § 27) og interkommunale selskaper (IKS, etter lov om interkommunale selskaper). IKSene kom først med i KOSTRA i 2004. For å få korrekte nøkkeltall på tjenesteområdene er det viktig å inkludere det samme i regnskapstallene som i tjenestetallene.

Særbedriftenes regnskap konverteres til KOSTRA-kontoplan for å sikre konsistens i forhold til kommuneregnskapene. Ved sammenstillingene til konsernregnskap blir IKSenes utgifter og inntekter fordelt etter eierandelene i de deltagende kommunene. For å eliminere dobbeltregistrering blir transaksjoner mellom særbedriftenes og kommunene ført på egne konti. Oppstillingene i KOSTRA over fylkes- og kommunale konsern vises med en samlet sum for alle særbedriftenes.

Særbedriftenes regnskap i forhold til kommunale og fylkeskommunale konsernregnskap har i perioden 2004-2008 vært i størrelsesorden 2 %.

Kvaliteten på konsernregnskapene kan forbedres vesentlig ved korrekt avstemming av funksjoner og arter, i tillegg til at alle foretakene rapporterer sin regnskap.

Ved utgangen av 2008 fordeler foretakene seg slik etter eierform:

Eierform	Antall
Kommunale foretak	234
Interkommunale særbedrifter	230
Organisasjonsledd	107
Kommunale aksjeselskap	1 931

2.2. Datakilder

I KOSTRA-publiseringen benyttes det data som er samlet inn av SSB og data som er samlet inn av andre institusjoner.

2.2.1. Følgende skjemaer inngår i rapporteringen for rapporteringsåret 2008:

Skjema	Skjematittel	Skjema rapporteres per	Frist
1	Personell og virksomhet i kommunehelsetjenesten	Kommune	16/2
4	Pleie og omsorgstjenester, samleskjema	Kommune	16/2
5	Institusjoner for eldre og funksjonshemmede	Institusjon, også privat	16/2
7	Personell og virksomhet i sosialtjenesten per 31.12.2008	Kommune	16/2
8	Personell og organisering av barneverntjenesten 2008	Kommune	16/2
11	Registreringsskjema for sosialhjelp - 2008	Bruker	15/1
11B	Registreringsskjema for introduksjonsstønad - 2008	Bruker	15/1
12	Stonadssatser økonomisk sosialhjelp	Kommune	16/2
13	Kommunalt disponerte boliger og boligvirkemidler	Kommune	16/2
15	Barnevern – 2008	Bruker	15/1
16B	Takster og betalingsregler for fulltids- og deltidsplasser i kommunal barnehage	Kommune	15/1
16C			15/8
17	Barne- og ungdomstiltak og støtte til frivillige lag og foreninger	Kommune	16/2
20	Fysisk planlegging, kulturminner, natur- og nærmiljø	Kommune	16/2
21	Husholdningsavfall	Kommune	16/2

21C	Husholdningsavfall i interkommunal renovasjon	IKS + andre samarbeidsformer	16/2
22	Kommunale gebyrer knyttet til bolig	Kommune	16/2
23	Kostnadsdekning i vann-, avløps- og avfallssektoren	Kommune	16/2
24	Samferdsel	Kommune	16/2
25	Norske kommuners bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT)	Kommune	16/2
25B	Norske fylkeskommuners bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT)	Fylkeskommune	16/2
26A	Offentlige ledningsnett, tilknyting og små avløpsanlegg	Kommune	16/2
26B1	Avløpsanlegg iht. kapittel 13 i forurensningsforskriften	Anlegg, også privat	16/2
26B2	Avløpsanlegg iht. kapittel 14 i forurensningsforskriften	Anlegg, også privat	16/2
26C	Behandling og disponering av avløpsslam	Anlegg, også privat	16/2
26D	Offentlig ledningsnett for avløpsanlegg omfattet av Forurensningsforskriften kapittel 14.	Anlegg, også privat	16/2
29	Transaksjoner mellom IKS og eierkommuner	IKS	16/2
32	Forvaltning av landbruksarealer 2008	Kommune	16/2
33	Eiendomsskatt i kommunene	Kommune	16/2
34A	Areal på kommunale formålsbygg	Kommune	16/2
34B	Areal på kommunale foretaks formålsbygg	Kommunalt foretak	16/2
34C	Areal i fylkeskommunale formålsbygg	Fylkeskommune	16/2
34D	Areal i fylkeskommunale foretaks formålsbygg	Fylkeskommunalt foretak	16/2
43	Tannhelsetjenesten	Fylkeskommune	16/2
50	Samferdsel	Fylkeskommune	16/2
51	Fysisk planlegging, kulturminner, natur- og nærmiljø	Fylkeskommune	16/2
60	Lokale folkeavstemninger	Kommune	16/2
70	Lånefond	Kommune/fylkeskommune	16/2
71	Forderinger og gjeld overfor utlandet	Kommune/fylkeskommune	15/5

I tillegg skal det rapporteres filuttrekk for kommunens/ kommunale foretaks bevilgningsregnskap (skjemaene 0A/0I) og balanse (0B/0J) og fylkeskommunens/ fylkeskommunale foretaks bevilgningsregnskap (skjemaene 0C/0K) og balanse (0D/0L).

2.2.2. Data som ikke rapporteres via KOSTRA-mottaket som elektroniske skjema eller filuttrekk:

- NAV** Enslige forsørgere, uførepensjonister
- GSI** Elever, lærere, timer, årsverk i grunnskolen, grunnskoleopplæring for voksne, kommunale kulturskoler
- Vannverksregisteret
(Vreg) drevet av
Folkehelseinstituttet** Vannleveranse, ledningsnett, tilknyttede innbyggere osv.
- GAB** Fritidsboliger, eiendommer
- Riksantikvaren** Antall fredete kulturminner i fylkene
- Statens kartverk** Kartstatus i kommunene
- ABM-utvikling - Statens
senter for arkiv, bibliotek og
museum** Utlån av bøker og andre medier, bokbestand osv.

<i>Film & Kino</i>	Kinobesøk, billettinntekter osv.
<i>Kirkerådets medlemsregister</i>	Antall medlemmer i Dnk
<i>Veggdirektoratet</i>	Veier (kommunale veier, Europa- og riksveier, fylkesveier, private veier, motorveier), egenskaper ved veiene (fast dekke, hastighet, aksellast, vegbredde), tunneler, underganger, bruer
<i>Husbanken</i>	Opplysninger om antall boliger bygd eller endret/rehabilitert med støtte fra Husbankens ulike stønads- og finansieringsordninger, samt utbetalt beløp til slike stønader.
<i>Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)</i>	Branner, utsyn, utsyn av bygninger, piper osv.
<i>VIGO; Fylkeskommunenes administrative register for videregående opplæring</i>	Elever og læringer i videregående opplæring, studenter i fylkeskommunal fagskoleutdanning
<i>Utdanningsdirektoratet</i>	Søkere og inntak til videregående opplæring (VIGO)
<i>Fastlegeregisteret (NAV)</i>	Fastlegers listelengde, antall åpne lister, reservekapasitet og andel kvinnelige leger
<i>IPLOS (Helsedirektoratet)</i>	Pseudonymt individbasert register hvor SSB er databehandler på vegne av Helsedirektoratet. Inneholder mottakere og søker av kommunale pleie- og omsorgstjenester. Tjenestetildeling og -omfang, brukernes bistandsbehov, alder, kjønn m.m.
<i>BASIL</i>	Kunnskapsdepartementets database for barnehagerapportering (tidligere KOSTRA-skjema 16)
<i>SSB ellers</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Befolkingssammensetning/-utvikling, statsborgerskap, osv. • Enslige, skilte/separerte, innvandrere • Bosettingsstruktur (tettstedsbefolking, reisetid til kommunesenteret, pendlere) • Arbeidsmarked (sysselsatte, arbeidsledige) • Registerbasert personellrapportering (Aa-registeret) • Nasjonal utdanningsdatabase (NUDB) • Kystlinje utenom tettsteder (delvis basert på Statens kartverk) • Jordbruksbedrifter, jordbruksareal i drift
	For ytterligere informasjon, se "Om statistikken" for de enkelte tjenesteområders fagstatistikk.

2.3. Utvalg

Populasjonen er alle kommuner og fylkeskommuner, samt alle bydeler i Oslo. For enkelte områder samles det inn data på institusjons-/anleggsnivå (institusjoner for eldre og funksjonshemmede, avlopsanlegg) eller individnivå (sosialstønad, introduksjonsstønad, barnevernsklienter). I tillegg innhentes regnskapene til kommunale foretak (KF), interkommunale samarbeider (etter kommunelovens § 27) og interkommunale selskaper (IKS, etter lov om interkommunale selskaper).

2.4. Datainnsamling

Data fra kommuner og fylkeskommuner rapporteres elektronisk til SSB. Frist for rapportering er 15. januar (individrapportering), 15. februar (øvrig rapportering,

bortsett fra fordringer og gjeld overfor utlandet) og 15. mai (fordringer og gjeld overfor utlandet). Takster og betalingsregler for kommunale barnehager rapporteres to ganger i året med frist 15. januar og 15. august. Frist for innsending av opprettede tall etter publiseringen 15. mars, er 15. april.

2.5. Oppgavebyrde

KOSTRA kom til for å forenkle rapporteringen fra kommunene til staten ved at data rapporteres bare en gang, selv om de skal brukes til ulike formål. All rapportering fra kommunene til SSB skjer ved elektronisk datautveksling. I og med enklere rapporteringsvei, så å si ingen dobbelrapportering og rask publisering av innrapporterte data, har det stadig kommet ønsker/krav til nye nøkkeltall, med dertil hørende innrapportering fra (fylkes-)kommunene. Med KOSTRA ble det også etablert mer omfattende rapportering på områder som tidligere ikke hadde noe særlig oppgaveplikt. Det varierer derfor fra område til område i hvilken grad og i hvilken retning oppgavebyrden har endret seg. Ved overgang til bruk av registerdata for tall for personell har oppgavebyrden blitt noe redusert.

Det er arbeidsgruppene (jf. kap 2.1.2) sitt ansvar å påse at det ikke forekommer dobbelrapportering på området, at relevante registerdata er utnyttet, og tilse at oppgavebyrden til kommunene ikke er for stor. I og med representasjon av både sentralt (statlig) og lokalt (kommunalt) nivå i hver arbeidsgruppe, kan det bli skjeheter i forholdet mellom de sentrale/viktige/nødvendige opplysningene og det som kan være "kjekt å ha". Både kommunene selv og staten ønsker stadig flere opplysninger, og disse opplysningene er ikke nødvendigvis de samme.

2.6. Kontroll og revisjon

Data kontrolleres før innsending ved hjelp av kontroller i elektroniske skjemaer og kontrollprogram for filuttrekk av regnskap. Filuttrekkene må ha rett format for å kunne bli sendt inn, og det kjøres en rekke konsistenskontroller. Data kontrolleres også ved mottak. For regnskap sjekkes for eksempel at regnskapet har posterte skatteinntekter, samt utgifter på sentrale tjenesteområder som grunnskole og pleie og omsorg. De øvrige dataene kontrolleres kun for feil i formateringen i mottaket. Kommunene har frist 15. april for å sende opprettede data etter publiseringen 15. mars. Revisjon skjer også i regi av SSB, i samråd med kommunene. Det er bygget et eget kontroll- og revisjonsopplegg for KOSTRA i SSB og revisjonssystemer er utviklet for de fleste elektroniske skjema og filuttrekk.

3. Begreper, kjennemerker og grupperinger

3.1. Definisjon av de viktigste begrepene

Styringsinformasjonen i KOSTRA er ment å skulle gi et bilde av kommunens ressursbruk, omfanget av tjenesteproduksjonen og hvordan dette dekker innbyggerenes behov. Som ressurser regner vi data om regnskap og personell, tjenesteproduksjonen måles i innhold og omfang, og behovene avspeiles hovedsakelig ved befolkningsdata og andre opplysninger om relevante målgrupper. De utvalgte nøkkeltallene og de detaljerte nøkkeltallene er i hovedsak gruppert under følgende overskrifter: prioritering, dekningsgrader og produktivitet/-enhetskostnader. Prioritering henviser til hvordan utgiftene på tjenesteområdet fordeler seg, enten per innbygger i kommunen, eller per innbygger i målgruppen for tjenesten (ressursbruk/behov). Dekningsgrader forteller om hvor mye som leveres av tjenesten, sett i forhold til målgruppen (tjenesteproduksjon/behov), og produktivitet/enhetskostnader sier noe om hva tjenesten koster per enhet (tjenesteproduksjon/ressursbruk). I tillegg finnes det på en rekke områder overskriften utdypende tjenesteindikatorer. Her er det samlet indikatorer som ikke naturlig hører innunder de tre hovedoverskriftene, men som allikevel sier noe viktig om tjenesten.

Som forklaring til det enkelte nøkkeltall er det på nivå 1 og 2 knyttet informasjon om det enkelte tallet i form av informasjonsknapper. Disse forklarer følgende:

- Informasjon
- Fotnote
- Kvalitetsindikator
- Dekningsgrad
- Spredningsmål

Mer informasjon er å finne i teknisk og faglig veileitung som til enhver tid er tilgjengelige via lenker nederst i faktaarkene på nivå 1 og 2.

3.2. Definisjon av de viktigste kjennemerkene

(Fylkes-)kommuneregnskapstall inngår blant indikatorene på samtlige tjenesteområder. De fleste av de begrep og kjennemerker som er i regnskapsstatistikken, er definert i samsvar med de kommunale regnskapsforskriftene. Definisjon av kjennemerker finnes også i publikasjonen NOS Strukturtall for kommunenes økonomi og i NOS-publikasjonen Kommune-Norge i tall. Kommuneregnskapet er delt i drifts-, investerings- og balanseregnskap. Utgifter og inntekter grupperes etter funksjon og art og balansen grupperes etter objekt og institusjonelle sektorer.

Barnehage er i lov om barnehager av 6. juni 1975 definert som en godkjent pedagogisk tilrettelagt virksomhet på dagtid for barn under opplæringspliktig alder. Kunnskapsdepartementet fastsetter forskrifter og retningslinjer for barnehagene.

Pleie- og omsorgstjenestene omfatter institusjoner for eldre og funksjonshemmede og pleie og omsorgstjenester til hjemmeboende.

Kommunehelsetjenesten baseres på registreringer på tjenester og personellet knyttet til tjenestene i hver kommune.

Grunnkoleopplæring forstås som barn og unges rett og plikt til offentlig grunnkoleopplæring etter opplæringslova av 17. juli 1998 nr. 61, samt opplæring av personer over grunnskolealder innen grunnskoleområdet.

Videregående opplæring omfatter antall elever, læringer og fullført utdanning, og gir blant annet opplysninger om utdanningens art, årstrinn, klassetrinn, studieretning, alder, kjønn, bostedskommune og målform.

Sosialtjenesten viser tall over kommunens stønadsutbetalinger, antall stønadsmottakere i kommunen og stønadslenger.

Barnevern viser tall for barn med undersøkelse og tiltak i og utenfor familien.

Vann, avløp og renovasjon omfatter opplysninger om forsyningssikkerhet, og – grad, ledningsnett, avløpsanlegg med og uten rensing, avfallshenting og – håndtering, kapasitet og belastning, tilknytningsgrad, leveranser og kostnader.

Samferdsel: vei, miljø og trafiksikkerhet, anlegg, drift og vedlikehold, gatebelysning, kommunale tilskudd til vel, gang- og sykkelveier og parkeringsplasser.

Bolig: kommunalt eide og kommunalt disponerte boliger, tilrettelagte boliger, boliger fordelt på målgruppe, ventelister, ulike former Husbankfinansiering.

Sysselsetting omfatter antall sysselsatte, avtalte årsverk og fravær.

Eiendomsforvaltning viser utgifter til forvaltning og drift av utvalgte kommunale formålsbygg, samt bygningsmassens areal fordelt på eide og leide bygg.

3.3. Standard grupperinger

De 430 kommunene er gruppert i 16 grupper, etter folkemengde og økonomiske rammebettingelser. Grupperingen er basert på Langørgen, A., T. A. Galloway og R. Aaberge (2006): Gruppering av kommuner etter folkemengde og økonomiske rammebettingelser 2003. [http://www.ssb.no/kostra/Rapporter 2001/35, Statistisk sentralbyråRapporter 2006/8, Statistisk sentralbyrå](http://www.ssb.no/kostra/Rapporter_2001/35,_Statistisk_sentralbyråRapporter_2006/8,_Statistisk_sentralbyrå).

Kommunene fordelt på grupper basert på data for 2003:

Gruppe	Navn	Antall kommuner i gruppa
Gr. 1	Små kommuner med middels bundne kostnader per innbygger, lave frie disponible inntekter	28
Gr. 2	Små kommuner med middels bundne kostnader per innbygger, middels frie disponible inntekter	66
Gr. 3	Små kommuner med middels bundne kostnader per innbygger, høye frie disponible inntekter	32
Gr. 4	Små kommuner med høye bundne kostnader per innbygger, lave frie disponible inntekter	0
Gr. 5	Små kommuner med høye bundne kostnader per innbygger, middels frie disponible inntekter	45
Gr. 6	Små kommuner med høye bundne kostnader per innbygger, høye frie disponible inntekter	58
Gr. 7	Mellomstore kommuner med lave bundne kostnader per innbygger, lave frie disponible inntekter	34
Gr. 8	Mellomstore kommuner med lave bundne kostnader per innbygger, middels frie disponible inntekter	30
Gr. 9	Mellomstore kommuner med lave bundne kostnader per innbygger, høye frie disponible inntekter	0
Gr. 10	Mellomstore kommuner med middels bundne kostnader per innbygger, lave frie disponible inntekter	20
Gr. 11	Mellomstore kommuner med middels bundne kostnader per innbygger, middels frie disponible inntekter	49
Gr. 12	Mellomstore kommuner med middels bundne kostnader per innbygger, høye frie disponible inntekter	14
Gr. 13	Store kommuner utenom de fire største byene	40
Gr. 14	Bergen, Trondheim og Stavanger	3
Gr. 15	Oslo kommune	1
Gr. 16	De ti kommunene med høyest frie disponible inntekter per innbygger	10
	I alt	430

Fullstendig liste over hvilke kommuner som tilhører hvilken gruppe er gitt i vedlegg 1.

I beregningen av gjennomsnitt for fylket er kommunene delt inn i 19 fylker etter gjeldende standard for kommuneklassifisering (to første siffer), [Regional statistikk](#)

Fylkeskommunene er inndelt i fem grupper. Grupperingen er identisk med inndelingen av fylkeskommuner i helseregioner bortsett fra at det er opprettet en egen gruppe for Oslo kommune. Denne gruppen er tatt med for å vise data for fylkeskommunale oppgaver lagt til Oslo kommune.

3.4. Bruk av tabellene

Publiseringen er delt i fire:

- Nivå 1 - Utvalgte nøkkeltall
- Nivå 2 - Detaljerte nøkkeltall
- Nivå 3 - Grunnlagsdata og detaljerte data for egne sammenstillinger
- Nivå 4 - Kvalitetsindikatorer

Nivå 1 - Utvalgte nøkkeltall er beregnet for administrative og politiske ledere samt andre interesserte som trenger oversikt og hovedtall for kommunen. Nøkkeltallene på nivå 1 gis samlet på ett faktaark for hhv. kommuner og fylkeskommuner.

Nivå 2 - Detaljerte nøkkeltall gir grunnlag for å gå dypere inn i de enkelte områder. Her presenteres *alle* nøkkeltallene for området (inkl. de som ligger på nivå 1).

Nivå 3 - Grunnlagsdata og detaljerte data for egne sammenstillinger er beregnet på brukere som kan gjennomføre egne analyser. Den tekniske presentasjonen som benyttes på nivå 3 har en del annen funksjonalitet enn det finnes på nivå 1 og 2.

Nivå 3 omfatter:

- Alle tellere og nevnere i nøkkeltallene. For flere områder presenteres det også et mer omfattende tallmateriale. Rekkefølgen i disse filene er som følger: 1) Økonomitall, 2) Aktivitetstall, 3) Personelltall og 4) Andre tall
- Detaljerte regnskapstall for alle funksjoner (jf. redegjørelse under "Regnskapsbegreper brukt i publiseringen")
- Hovedoversikter / Økonomiske oversikter (jf. redegjørelse under "Regnskapsbegreper brukt i publiseringen")

Data fra nivå 3 kan lastes ned i ulike formater for videre bearbeiding.

Nivå 4 – Kvalitetsindikatorene skal vise egenskaper og kjennetegn ved tjenesten som vedrører dens evne til å tilfredsstille (fastsatte) krav eller behov (som er antydet), og er fokusert på objektivt målbare indikatorer. Indikatorene er vurdert til å beskrive enten resultat-, produkt-, prosess- eller strukturkvalitet, og kan gruppere etter denne inndelingen. Dette blir ytterligere belyst i k-knappen knyttet til indikatoren, i KOSTRAs ordinære publisering løsning.

Gjennomsnittsberegninger

Det er benyttet veid gjennomsnitt for de fleste indikatorene, basert på innbyggertall i aktuell visningsgruppe (fylke/KOSTRA-gruppe/landsgjennomsnitt med mer). For indikatorer i absolute tall er aritmetisk gjennomsnitt benyttet. For enkelte indikatorer (bl.a. ja/nei spørsmål) er det ikke angitt gjennomsnitt. Landsgjennomsnitt vises både med og uten Oslo. Snittet uten Oslo vises fordi Osloregnskapet omfatter både kommunale og fylkeskommunale funksjoner, slik at tallene ikke alltid blir sammenliknbare. For enkelte økonomiske nøkkeltall slår dette så kraftig ut at gjennomsnitt inkludert Oslo er prikket.

Tidsserier

Tidsserier foreligger fra 1999 for de fleste områder, fra det året kommunen kom med i KOSTRA. Av tekniske årsaker kan tidsseriene være kortere for enkelte nøkkeltall, selv om det er rapportert data for tidligere år.

4. Feilkilder og usikkerhet

4.1. Innsamlings- og bearbeidingsfeil

Til publiseringen 15. mars er dataene kun sjekket av kontrollene som er lagt inn i de elektroniske skjemaene, i konverteringsprogrammene for filuttrekk og i mottaket i SSB. Disse kontrollene gir en automatisk og rask tilbakemelding til den som rapporterer, men fanger ikke opp alle typer feil, så det kan forekomme feil i publiseringen 15. mars. Før publiseringen den 15. juni har kommunene hatt

anledning til å rette feil og mangler i sine data, og SSB har gjennomført kvalitetskontroller og revisjon av datamaterialet. Publiseringene er svært detaljerte, og SSB kan ikke alltid gå god for at ikke feil kan forekomme.

4.2. Frafallsfeil

Statistikken bygger på fulltellinger. Partielt frafall forekommer i varierende grad for de ulike delene av statistikken. De landstallene som publiseres 15. mars er i de fleste tilfellene basert på utvalg, pga. mangelfull rapportering fra kommunene. For utvalgte nøkkeltall beregnes data for manglende kommuner. Denne estimeringen baserer seg på data fra de kommunene som har rapportert til KOSTRA. Metoden tar utgangspunkt i at det er sammenheng mellom de ulike statistikkvariablene og folkemengden i den enkelte kommune. Modellen estimerer en sammenheng for de kommunene som har rapportert mellom de enkelte statistikkvariable og folkemengden for hver KOSTRA-gruppe, og utnytter at kommunene innenfor en kommunegruppe er relativt like. Statistikkvariablene for de kommunene som ikke har rapportert, blir dernest beregnet på bakgrunn av den estimerte sammenhengen mellom statistikkvariabelen og folkemengden i den KOSTRA-gruppa de tilhører. Nærmore informasjon om metoden finnes i Notater 2003/46. Resultatet av beregningen publiseres i egen løsning.

4.3. Registerfeil

Registerdataene som benyttes i KOSTRA hentes inn fra mange ulike kilder (jf. 3.2). Tallene er stort sett ferdigreviderte når SSB får dem. Det kan forekomme feil ved overføring, intern bearbeiding/formatering og lasting av tallene. I noen tilfeller har registerdata en annen periodisering og et annet rapporteringstidspunkt enn det som er i KOSTRA.

5. Sammenliknbarhet og sammenheng

5.1. Sammenliknbarhet over tid og sted

Publiseringen omfatter tall f.o.m. 1999, fra det tidspunkt kommunen kom med i KOSTRA. Fra og med 2001 er alle kommuner pålagt rapportering til KOSTRA. Både i selve prosjektperioden og i ettertid har det vært en god del endringer i statistikkopplegget, noe som har medført en del brudd i tidsserier. Større brudd i tidsserier er nærmere beskrevet i "Om statistikken" for det enkelte statistikk-område. Mindre endringer vil framgå av informasjonsknappen for det enkelte nøkkeltall.

5.2. Sammenheng med annen statistikk

Eventuell sammenheng mellom foreløpige og endelige tall, korttidsstatistikk og årsstatistikk innen samme emne, og sammenlignbarhet med annen statistikk innen samme område, se "Om statistikken" for det enkelte område.

6. Tilgjengelighet

6.1. Internettadresse

KOSTRA: <http://www.ssb.no/kostra/> og <http://www.kostra.no/>
Statistikkbanken: <http://statbank.ssb.no/statistikkbanken/>

6.2. Språk

Norsk (bokmål) og engelsk.

6.3. Publikasjoner

Utvilte nøkkeltall og detaljerte nøkkeltall publiseres i KOSTRAs eget grensesnitt, samt i Statistikkbanken. Grunnlagsdataene er kun å finne i Statistikkbanken. I tillegg vil KOSTRA-data bli publisert gjennom det enkelte fagområdes egne statistikker.

6.4. Lagring og anvendelse for grunnmaterialet

Tre utgaver av dataene (innfil pr. 15.03., revidert av kommunene pr. 15.04. og revidert av SSB pr. 15.06.) lagres på den enkelte fagseksjon. Dataene samles inn på vegne av de forskjellige fagdepartementene. Overlevering av data utover det som er publisert skjer etter avtale inngått mellom gjeldende fagdepartement og fagseksjon.

6.5. Annen dokumentasjon

For endringer underveis opprettes det en rettelogg som er tilgjengelig fra der en velger regionstype og nivå i KOSTRA.

Tabell 1. Kommune. Utvalgte nøkkeltall. Gjennomsnitt utenom Oslo. Alle år (2001–2008)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Finansielle nøkkeltall								
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	1,8	-0,1	-0,7	1,0	2,0	3,8	1,5	0,3
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	1,9	0,1	0,7	2,0	3,5	5,2	1,9	-0,6
Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	62,4	143,5	155,1	160,9	166,6	166,6	173,7	176,7
Arbeidskapital i prosent av brutto driftsinntekter	23,3	25,8	23,4	21,9	24,0	26,7	26,5	22,5
Frie inntekter i kroner per innbygger	22 599	24 135	25 124	25 168	26 232	29 064	29 529	30 956
Netto lånegjeld i kroner per innbygger	21 212	22 679	24 875	26 625	29 870	33 648
Prioritering								
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	12 312	14 040	13 819	10 651	10 255	10 534	12 661	16 504
Netto driftsutgifter til grunnskoleopplæring, per innbygger 6-15 år	53 832	56 936	61 016	61 440	63 676	67 817	73 091	78 645
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, kommunehelsetjenesten	1 127	1 240	1 284	1 260	1 271	1 326	1 402	1 531
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten	8 950	9 308	9 514	9 723	10 628	11 397	12 346
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år	2 379	2 348	2 226	2 236	2 173	2 252
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barneverntjenesten	2 963	3 275	3 486	3 599	3 868	4 111	4 470	4 886
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb.	2 938	2 816	2 804	2 929	3 204	3 444
Dekningsgrad								
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	62,3	65,1	68,6	72,2	76,1	80,8	84,9	88,0
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, prosent	5,7	5,7	5,7	5,7	5,9	6,3	7,0
Legeårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	8,9	8,9	9,0	9,1	9,2
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	8,7	8,6	8,8	8,8	8,8
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitasjoner	84,6	87,5	89,9	91,3	92,3	93,9
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon	13,9	13,9
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggerne 20-66 år	4,5	4,7	4,5	4,4	4,1	3,6	3,6
Andel barn med barneverntiltak ift. innb. 0-17 år	3,2	3,2	3,4	3,5	3,6	3,7	3,9	4,0
Lengde kommunale veier og gater i km pr. 1 000 innbygger	9,1	9,0	9,0	9,1	9,1	9,1	9,0	8,9
Sykkel-, gangveier/turstier mv. m/kom. driftsansvar per 10 000 innb.	22	..	24	24	34	35	33	33
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere	19	20	20	20	20	20	20	20
Årsverk i brann- og ulykkesvern pr. 1000 innbyggere	0,7	0,8	0,8	0,7	0,7	0,6	0,6	:
Produktivitet/enhetskostnader								
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage	80 417	84 427	87 964	90 994	95 020	102 595	111 553	126 490
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, per elev	59 433	63 209	63 291	65 654	69 416	73 669	78 923
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1. til 7. årstrinn	13,1	13,3	13,4	13,4	13,2	13,2
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8. til 10. årstrinn	14,8	14,9	15,0	15,0	14,9	14,6
Korrigerte brutto driftsutgifte pr. mottaker av kjernetjenester til hjemmeboende (i kroner)	160 431	174 479
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass	565 947	593 460	609 209	628 174	668 438	713 367	788 500
Arsgebyr for vannforsyning (gjelder rapporteringsåret+1)	2 007	2 033	2 114	2 128	2 210	2 355	2 556
Arsgebyr for avløpstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)	2 396	2 432	2 483	2 492	2 563	2 723	2 923
Arsgebyr for avfallstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)	1 666	1 730	1 774	1 834	1 882	1 943	2 034	2 150
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker (kalenderdager)	35	32	31	31	32	35	34
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, vedtatte reguleringsplaner (kalenderdager)	177	196	210	213	207	235	225
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, kartforretning (kalenderdager)	84	83	87	82	94	90	87
Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate	73 668	73 602	70 113	71 785	80 246	87 161	92 150
Lovanvendelse								
Andel søker om motorferdsel i utmark innvilget	94
Andel dispensasjonssøkn. for nybygg i 100-m beltet langs saltvann innvilget

Tabell 2. Kommune. Utvalgte finansielle nøkkeltall. Gjennomsnitt alle kommuner. 2003-2008

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	-0,7	0,9	2,0	4,2	1,5	0,4
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	0,5	1,9	3,5	5,6	2,3	0,0
Mva-kompensasjon påløpt i investeringsregnskapet, i prosent av brutto driftsinntekter	:	1,6	1,4	1,3	1,5	1,5
Mva-kompensasjon påløpt i driftsregnskapet, i prosent av brutto driftsinntekter	:	1,7	1,9	1,9	2,0	2,0
Overskudd før lån og avsetninger i prosent av brutto driftsinntekter	-7,7	-5,6	-1,7	1,2	-3,8	-7,7
Rente- og avdragsutgifter netto, i prosent av brutto driftsinntekter	2,1	2,4	2,0	1,9	2,8	3,8
Avdragsutgifter netto, i prosent av brutto driftsinntekter	2,8	2,7	2,7	2,7	2,8	2,7
Renteutgifter netto, i prosent av brutto driftsinntekter ...	-0,7	-0,3	-0,8	-0,8	0,0	1,1
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	41,8	40,3	42,9	42,9	46,2	49,1
Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	151,1	157,6	163,3	162,4	168,3	170,4
- herav Pensjonsforpliktelse i prosent av brutto driftsinntekter	80,3	87,6	92,0	92,5	95,4	96,5
Arbeidskapital i prosent av brutto driftsinntekter	21,0	19,6	21,8	25,1	25,6	21,9
Akkumulert regnskapsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	-1,4	-1,0	0,3	2,2	0,7	-0,6
Akkumulert resultat i investeringsregnskapet, i prosent av brutto driftsinntekt	-0,7	-0,7	-0,5	-0,6	-0,4	-0,4
Brutto driftsutgifter i kroner per innbygger	41 101	42 940	44 504	47 065	50 247	54 474
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per innbygger	34 381	35 065	35 553	37 211	39 534	42 853
Netto driftsutgifter i kroner per innbygger	28 524	28 678	29 494	31 149	33 196	35 496
Brutto driftsinntekter i kroner per innbygger	40 820	43 352	45 413	49 107	51 037	54 682
Netto driftsresultat i kroner per innbygger	200	803	1 609	2 735	1 167	-15
Frie inntekter i kroner per innbygger	25 745	25 705	26 780	29 725	30 254	31 748
Netto lånegjeld i kroner per innbygger	17 055	17 462	19 495	21 085	23 558	26 866
Pensjonsforpliktelse i kroner per innbygger	32 736	37 950	41 768	45 419	48 669	52 762

Tabell 3. Kommune. Utvalgte finansielle nøkkeltall. Gjennomsnitt alle kommuner - konsern

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Finansielle nøkkeltall i prosent av brutto driftsinntekter, konsern						
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	-0,6	1,3	1,8	4,5	1,9	0,5
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	0,2	2,7	3,9	6,5	2,9	0,4
Mva-kompensasjon påløpt i investeringsregnskapet, i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	:	1,6	1,6	1,6	1,8	1,7
Mva-kompensasjon påløpt i driftsregnskapet, i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	:	1,7	2,0	2,0	2,1	2,1
Overskudd før lån og avsetninger i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	-8,5	-5,2	-2,1	0,6	-3,7	-8,6
Rente- og avdragsutgifter netto, i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	2,6	2,7	2,3	2,3	3,3	4,4
Avdragsutgifter netto, i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	2,8	2,9	2,9	3,0	3,0	2,9
Renteutgifter netto, i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	-0,3	-0,2	-0,7	-0,7	0,3	1,4
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	50,5	54,6	58,2	57,5	59,0	62,6
Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	158,1	167,5	177,4	175,9	179,8	182,6
- herav Pensjonsforpliktelse i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	79,0	84,5	91,4	91,8	94,4	95,7
Arbeidskapital i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	21,0	19,1	21,9	25,6	26,2	22,6
Akkumulert regnskapsresultat i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	-1,4	-0,8	0,2	2,3	0,7	-0,5
Akkumulert resultat i investeringsregnskapet, i prosent av brutto driftsinntekt, konsern	-0,6	-0,7	-0,5	-0,6	-0,5	-0,5
Nøkkeltall i kroner per innbygger, konsern						
Brutto driftsutgifter i kroner per innbygger, konsern	41 905	43 996	45 322	47 965	51 298	55 610
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per innbygger, konsern	35 253	36 535	37 373	39 418	41 730	45 372
Netto driftsutgifter i kroner per innbygger, konsern	28 453	28 239	29 413	30 736	32 799	35 099
Brutto driftsinntekter i kroner per innbygger, konsern	41 666	44 572	46 168	50 202	52 306	55 902
Netto driftsresultat i kroner per innbygger, konsern	93	1 211	1 821	3 256	1 516	224
Frie inntekter i kroner per innbygger, konsern	25 745	25 705	26 780	29 725	30 254	31 748
Netto lånegjeld i kroner per innbygger, konsern	21 025	24 354	26 859	28 880	30 873	34 984
Pensjonsforpliktelse i kroner per innbygger, konsern	32 916	37 652	42 200	46 092	49 388	53 509

Tabell 4. Barnehager. Utvalgte nøkkeltall. Gjennomsnitt kommunegrupper. 2008

Kommunegruppe	Netto driftsutgifter barnehage-sektoren i prosent av kommunens totale netto drift	Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	Andel barn 0-5 år med barnehageplass	Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage	Korrigerte oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager	Antall barn korrigert for alder per årsverk til basisvirksomhet i kommunale barnehager
Hele landet	3,0	16 994	73,1	53,1	11 388	6,4
Hele landet utenom Oslo	2,8	15 965	74,3	52,3	11 356	6,4
Gruppe 1	2,4	13 805	73,1	64,7	11 112	6,4
Gruppe 2	2,6	19 038	74,6	77,1	10 800	6,7
Gruppe 3	3,5	30 195	75,8	86,6	10 376	6,1
Gruppe 5	2,6	22 850	76,6	89,8	10 274	6,5
Gruppe 6	2,8	32 361	76,1	95,4	9 565	5,8
Gruppe 7	2,7	12 173	74,3	44,7	11 793	6,5
Gruppe 8	2,3	12 141	75,2	44,2	11 744	6,6
Gruppe 10	2,0	10 252	74,1	56,0	11 611	6,7
Gruppe 11	2,4	16 034	74,0	61,3	11 222	6,6
Gruppe 12	2,9	20 727	77,4	79,8	11 002	6,1
Gruppe 13	2,8	14 817	74,0	44,0	11 545	6,3
Gruppe 14	3,8	19 637	73,7	47,8	11 828	6,2
Gruppe 15	3,8	24 005	65,2	59,3	11 593	6,1
Gruppe 16	4,1	63 304	77,0	96,6	8 879	5,2

Tabell 5. Grunnskoleopplæring. Utvalgte nøkkeltall. Gjennomsnitt kommunegrupper. 2008

Kommunegruppe	Netto driftsutgifter grunnskole-opplæring i prosent av samlede netto driftsutgifter	Netto driftsutgifter til skolefritidsordningen, i prosent av samlede netto driftsutgifter	Netto driftsutgifter til grunnskole, per innbygger	Lønnsutgifter til grunnskole, per elev	Elever per kommunal skole	Elever per årsverk	Herav elever per undervisningsrelatert årsverk
Hele landet	29,1	0,5	10 024	61 829	206	10,7	12,1
Hele landet utenom Oslo	30,2	0,5	10 186	62 269	197	10,5	12,0
Gruppe 1	33,3	0,6	11 586	66 970	153	9,9	11,3
Gruppe 2	29,8	0,5	11 553	71 943	117	8,9	10,2
Gruppe 3	27,6	0,6	12 788	79 999	101	7,6	8,8
Gruppe 5	27,8	0,4	13 014	79 107	81	8,2	9,2
Gruppe 6	26,4	0,5	14 501	90 376	70	6,9	7,8
Gruppe 7	35,2	0,6	10 311	58 586	239	11,3	12,9
Gruppe 8	33,0	0,5	10 737	63 583	194	10,2	11,8
Gruppe 10	32,6	0,5	10 409	62 602	180	10,5	12,0
Gruppe 11	29,5	0,5	10 750	66 042	155	9,6	11,0
Gruppe 12	30,7	0,9	12 593	74 388	139	8,5	9,6
Gruppe 13	29,9	0,5	9 378	57 273	273	11,5	13,1
Gruppe 14	27,1	0,7	8 650	57 498	341	12,1	13,6
Gruppe 15	22,6	0,4	8 840	57 101	415	12,6	13,9
Gruppe 16	21,6	1,0	16 648	99 040	90	6,7	7,4

Tabell 6. Kommunehelse. Utvalgte nøkkeltall. Gjennomsnitt kommunegrupper. 2008

Kommunegruppe	Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, kommunehelsetjenesten	Netto driftsutgifter i prosent av samlede netto driftsutgifter	Netto driftsutgifter til diagnose, behandling og rehabilitering pr. innbygger	Legeårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	Årsverk i alt pr. 10 000 innbyggere 0-5 år.	Funksjon 232
Hele landet	1 511	4,3	1 098	9,3	8,9	97,4	
Hele landet utenom Oslo	1 533	4,4	1 120	9,2	8,8	100,5	
Gruppe 1	1 498	4,2	1 084	9,8	8,1	110,0	
Gruppe 2	1 919	4,9	1 490	11,0	9,4	131,1	
Gruppe 3	2 503	5,3	1 985	13,7	9,7	172,8	
Gruppe 5	2 402	5,1	1 947	13,3	8,8	166,4	
Gruppe 6	3 177	5,7	2 635	15,7	10,8	224,3	
Gruppe 7	1 318	4,4	912	8,3	7,8	91,9	
Gruppe 8	1 450	4,4	1 050	9,0	8,1	98,7	
Gruppe 10	1 327	4,1	959	8,6	8,2	97,9	
Gruppe 11	1 601	4,3	1 202	9,6	9,3	110,2	
Gruppe 12	1 955	4,6	1 451	10,8	9,4	128,2	
Gruppe 13	1 393	4,3	1 003	8,6	9,1	89,9	
Gruppe 14	1 375	4,2	936	8,5	8,3	82,3	
Gruppe 15	1 355	3,2	939	9,5	9,3	77,0	
Gruppe 16	3 915	4,8	3 082	17,9	11,9	183,9	

Tabell 7. Pleie og omsorg. Utvalgte nøkkeltall. Gjennomsnitt kommunegrupper. 2008.

Kommune gruppe	Netto driftsutgifter pleie og omsorg i prosent av kommunens totale netto drifts	Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgtjenesten	Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 67 år og over	Mottakere av kjerne-tjenester till hjemme-boende pr. 1000 innbyggere	Andel tjenestemottakere utenfor institusjon som mottar minst 2 kjernetjenester	Netto driftsutg. pr. institusjons-plass
Hele landet	34,2	12 130	94 437	37	30	659 609
Hele landet utenom Oslo	35,6	12 346	93 638	38	30	662 262
Gruppe 1	33,3	11 836	90 215	42	28	648 175
Gruppe 2	38,0	14 969	90 146	51	31	617 238
Gruppe 3	36,8	17 423	110 749	53	34	709 617
Gruppe 5	37,2	17 681	100 180	54	35	611 920
Gruppe 6	36,7	20 588	110 440	57	37	694 078
Gruppe 7	31,4	9 389	84 217	33	25	654 158
Gruppe 8	34,4	11 466	88 611	39	29	668 756
Gruppe 10	35,8	11 614	90 750	38	28	659 702
Gruppe 11	39,2	14 573	96 241	48	31	628 754
Gruppe 12	34,4	14 529	106 964	44	30	655 055
Gruppe 13	35,7	11 565	90 346	36	29	692 322
Gruppe 14	35,0	11 568	101 052	30	33	638 693
Gruppe 15	25,3	10 544	101 900	29	25	641 314
Gruppe 16	37,1	30 073	197 908	53	39	746 091

Tabell 8. Sosialtjenesten. Utvalgte nøkkeltall. Gjennomsnitt kommune grupper. 2008.

Kommune gruppe	Netto driftsutg. til sosialtjenesten pr. innbygger	Netto driftsutg. til sosialtjenesten i prosent av samlede netto driftsutgifter	Andelen sosialhjelps-mottakere i forhold til innbyggere	Årsverk i sosialtjenesten pr. 1000 innbygger	Gjennomsnittlig utbetaling pr. stønadsmåned	Gjennomsnittlig stønadslengde
Hele landet	1 533	4,3	2,4	1,16	6 453	4,1
Hele landet utenom Oslo	1 366	3,9	2,3	0,96	6 445	4,1
Gruppe 1	854	2,4	1,9	0,64	6 076	4,1
Gruppe 2	962	2,4	2,2	0,76	5 975	3,9
Gruppe 3	1 181	2,5	2,6	0,81	6 502	4,2
Gruppe 5	887	1,9	2,0	0,77	5 858	3,5
Gruppe 6	1 020	1,8	2,8	1,10	6 306	3,3
Gruppe 7	940	3,1	1,8	0,64	6 383	4,6
Gruppe 8	1 208	3,6	2,3	0,76	7 105	4,4
Gruppe 10	1 128	3,5	2,1	0,73	6 551	4,6
Gruppe 11	1 191	3,2	2,4	0,76	6 345	4,3
Gruppe 12	1 350	3,2	2,7	0,94	6 981	4,3
Gruppe 13	1 532	4,7	2,4	1,04	7 563	5,0
Gruppe 14	1 981	6,0	2,7	1,56	7 942	5,4
Gruppe 15	2 758	6,6	3,1	2,59	9 622	5,2
Gruppe 16	1 588	2,0	2,5	1,48	6 703	3,7

Tabell 9. Barnevern. Utvalgte nøkkeltall. Gjennomsnitt kommune grupper. 2008.

Kommune gruppe	Netto driftsutg. til sammen pr. innbygger (kr)	Netto driftsutg. per innbygger 0-17 år, barneverntjenesten	Netto driftsutg. (f 244, 251 og 252) pr. barn i barnevernet	Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk	Andel undersøkelser som fører til tiltak, prosent (f.244)
Hele landet	1 154	5 017	87 770	19,2	50,4
Hele landet utenom Oslo	1 143	4 884	86 056	19,5	50,7
Gruppe 1	1 147	4 713	80 229	21,6	56,6
Gruppe 2	1 003	4 473	74 530	19,7	55,2
Gruppe 3	1 415	6 298	85 327	17,9	52,1
Gruppe 5	934	4 166	66 619	21,8	56,3
Gruppe 6	1 150	5 396	77 005	18,5	60,7
Gruppe 7	1 008	3 996	78 808	22,5	49,7
Gruppe 8	1 196	4 954	80 370	21,7	52,6
Gruppe 10	1 032	4 228	77 064	22,0	49,9
Gruppe 11	1 082	4 707	73 044	23,0	54,2
Gruppe 12	1 208	5 079	72 000	22,9	49,9
Gruppe 13	1 132	4 851	90 465	18,0	47,7
Gruppe 14	1 372	6 122	115 200	16,4	51,1
Gruppe 15	1 229	6 164	101 569	16,9	47,4
Gruppe 16	1 449	6 464	107 370	13,0	45,9

Tabell 10. Utvalgte nøkkeltall. Gjennomsnitt alle fylkeskommuner. 2001-2008.

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Finansielle nøkkeltall								
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	-1,1	1,4	1,6	4,6	1,7	0,2
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	0,4	2,9	3,8	6,5	4,3	3,3	
Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	120,3	134,2	137,7	133,5	136,8	136,7	
Arbeidskapital i prosent av brutto driftsinntekter	7,7	7,7	9,6	14,7	18,5	16,5	
Frie inntekter i kroner per innbygger	9 702	8 976	9 393	10 354	10 713	11 347	
Netto lånegjeld i kroner per innbygger	79	-610	92	621	790	922	
Prioritering								
Netto driftsutgifter til videregående opplæring, per innbygger 16-18 år	104 659	105 449	107 981	111 070	117 264
Netto driftsutgifter i kr pr. innbygger, samferdsel i alt	1 368	1 460	1 522	1 739	1 980
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb.	433	415	403	435	444	490
Økonomisk belastning 510-560 Videregående opplæring i skole per elev	104 190	106 323	108 716	116 433
Økonomisk belastning 570 Fagopplæring i arbeidslivet per lærer/lærekandidat	47 337	45 432	45 224	45 243	48 231
Dekningsgrad								
Andelen av personer 16-18-år som er i videregående opplæring, bostedsfylke	89,7	90,1	91,3	91,1	90,8
Andel elever med direkte overgang fra grunnskole til videregående opplæring	95,8	96,0	97,1	96,9	96,1
Andel elever med direkte overgang fra videregående opplæring til høyere utdanning	32,2	37,7	39,3	38,8	39,4
Prioritere personer, andel under offentlig tilsyn i tannhelsetjenesten	86,6	89,1	98,6	98,0	101,2	98,5	88,7	92,1
Produktivitet/enhetskostnader								
Korr bto driftsutg 510-560 Videregående opplæring i skole, per elev	104 867	107 640	110 556	118 386
Korr bto driftsutg 570 Fagopplæring i arbeidslivet, inkl. kjøp fra private, per lærer/lærekandidat	46 730	45 152	45 572	46 296	48 886
Elever per lærerårsverk, fylkeskommunale skoler	8,8	8,8	8,7	8,5
Andel beståtte fag- og svenneprøver	92,5	92,5	93,3	93,4	92,9
Andel elever og lærlinger som har bestått vgo i løpet av normert tid	59,2	56,2	57,8	56,9	...
Personer undersøkt/behandlet pr. offentlig avtalt årsverk i tannhelsetjensten	316	328	330	318	320	328
Lovanvendelse	4	4	4	4	4	4
Andel dispensasjoner etter kulturminneloven i forhold til fredete kulturminner

Tabell 11. Utvalgte finansielle nøkkeltall. Gjennomsnitt alle fylkeskommuner 2003–2008

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Finansielle nøkkeltall i prosent av brutto driftsinntekter						
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	-1,1	1,4	1,6	4,6	1,7	0,2
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	0,4	2,9	3,8	6,5	4,3	3,3
Mva-kompensasjon påløpt i investeringsregnskapet, i prosent av brutto driftsinntekter	1,7	2,0	2,0	2,1	2,0
Mva-kompensasjon påløpt i driftsregnskapet, i prosent av brutto driftsinntekter	1,0	0,9	0,9	1,1	1,2
Overskudd før lån og avsetninger i prosent av brutto driftsinntekter	-5,5	-2,1	0,2	3,5	-0,2	-3,9
Rente- og avdragsutgifter netto, i prosent av brutto driftsinntekter	0,9	1,2	0,7	0,7	0,1	-0,5
Avdragsutgifter netto, i prosent av brutto driftsinntekter	1,7	1,8	2,0	1,9	2,0	1,9
Renteutgifter netto, i prosent av brutto driftsinntekter	-0,8	-0,6	-1,3	-1,1	-1,9	-2,4
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	0,6	-4,6	0,7	4,1	5,1	5,6
Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	120,3	134,2	137,7	133,5	136,8	136,7
- herav Pensjonsforpliktelse i prosent av brutto driftsinntekter ..	79,2	91,0	94,6	91,0	93,4	92,5
Arbeidskapital i prosent av brutto driftsinntekter	7,7	7,7	9,6	14,7	18,5	16,5
Akkumulert regnskapsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	-0,4	0,2	1,3	3,5	1,8	0,8
Akkumulert resultat i investeringsregnskapet, i prosent av brutto driftsinntekt	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,1	-0,3
Nøkkeltall i kroner per innbygger						
Brutto driftsutgifter i kroner per innbygger	13 468	13 058	13 569	14 364	15 155	16 419
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per innbygger	9 692	9 129	9 115	9 508	10 027	10 808
Netto driftsutgifter i kroner per innbygger	10 247	9 637	10 009	10 440	11 189	12 079
Brutto driftsinntekter i kroner per innbygger	13 323	13 237	13 794	15 055	15 417	16 456
Netto driftsresultat i kroner per innbygger	50	380	523	978	657	547
Frie inntekter i kroner per innbygger	9 702	8 976	9 393	10 354	10 713	11 347
Netto lånegjeld i kroner per innbygger	79	-610	92	621	790	922
Pensjonsforpliktelse i kroner per innbygger	1 055	12 052	13 044	13 705	14 399	15 215

Tabell 12. Utvalgte finansielle nøkkeltall. Gjennomsnitt alle fylkeskommuner, konsern. 2003–2008

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Finansielle nøkkeltall i prosent av brutto driftsinntekter, konsern						
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	-0,9	1,7	0,1	5,5	2,2	-0,3
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	-0,8	5,1	4,3	7,4	5,6	4,1
Mva-kompensasjon påløpt i investeringsregnskapet, i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	1,7	2,2	2,2	2,5	2,4
Mva-kompensasjon påløpt i driftsregnskapet, i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	1,0	1,4	1,4	1,7	1,7
Overskudd før lån og avsetninger i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	-7,8	-0,6	-1,3	1,4	0,8	-6,1
Rente- og avdragsutgifter netto, i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	2,1	1,1	0,6	3,0	1,1	0,1
Avdragsutgifter netto, i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	1,8	1,8	2,0	2,0	2,2	2,2
Renteutgifter netto, i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	0,3	-0,6	-1,4	1,0	-1,1	-2,1
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	21,7	25,8	31,2	33,5	35,4	36,1
Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	137,8	159,4	170,6	163,1	167,4	168,2
- herav Pensjonsforpliktelse i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	77,0	87,7	96,9	91,6	94,1	93,6
Arbeidskapital i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	8,4	6,9	9,2	15,2	18,9	17,0
Akkumulert regnskapsresultat i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	-0,3	0,2	0,6	3,7	2,0	1,0
Akkumulert resultat i investeringsregnskapet, i prosent av brutto driftsinntekter, konsern	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,1	-0,3
Nøkkeltall i kroner per innbygger, konsern						
Brutto driftsutgifter i kroner per innbygger, konsern	13 935	13 547	13 714	14 411	15 256	16 636
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per innbygger, konsern	10 162	10 031	9 858	10 234	10 837	11 759
Netto driftsutgifter i kroner per innbygger, konsern	10 219	9 337	10 027	10 172	10 941	11 842
Brutto driftsinntekter i kroner per innbygger, konsern	13 817	13 780	13 725	15 255	15 593	16 590
Netto driftsresultat i kroner per innbygger, konsern	-109	707	588	1 127	873	676
Frie inntekter i kroner per innbygger, konsern	9 702	8 976	9 393	10 354	10 713	11 347
Netto lånegjeld i kroner per innbygger, konsern	3 001	3 554	4 287	5 110	5 517	5 994
Pensjonsforpliktelse i kroner per innbygger, konsern	10 636	12 084	13 298	13 971	14 680	15 527

Tabell 13. Videregående opplæring. Utvalgte nøkkeltall. Gjennomsnitt fylkeskommuner. 2008

	Netto driftsutgifter til videregående opplæring, per innbygger 16-18 år	Andel netto driftsutgifter til videregående opplæring av samlede netto driftsutgifter	Andelen av 16-18-år som er i videregående opplæring, bostedsfylke	Andel av søker til elevplass som har blitt elever	Korr bto driftsutg inkl kjøp fra egne foretak og IKS fylkeskommunale per elev 510-560	Elever per lærerårsverk, foretak og IKS fylkeskommunale skoler
Hele landet	117 264	:	90,8	91,1	121 633	8,5
Hele landet utenom Oslo	116 896	60,8	91,0	91,1	120 390	8,4
Øst-Norge	115 676	64,0	91,6	91,8	117 088	8,4
Sør-Norge	109 838	64,7	89,9	90,8	117 033	8,8
Vest-Norge	113 336	61,3	91,6	92,0	120 137	8,8
Midt-Norge	121 684	60,5	91,9	90,7	121 074	8,3
Nord-Norge	134 429	50,2	88,7	88,8	133 382	7,0
Oslo	121 187	:	89,0	90,8	135 511	10,1

Tabell 14. Tannhelsetjenesten. Utvalgte nøkkeltall. Gjennomsnitt fylkeskommuner. 2008

	Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner	Netto driftsutgifter i prosent av fylkets samlede netto driftsutgifter	Prioriterte personer, andel under offentlig tilsyn i tannhelse-tjenesten	Prioriterte personer, andel undersøkt/behandlet	Avtalte tannlege-årsverk (offentlig og privat) pr. 1 000 innbyggere	Netto driftsutgifter pr. prioritert person under tilsyn i kroner
Hele landet	353	2,9	92,1	65,5	0,85	1 336
Hele landet utenom Oslo	373	4,6	92,5	66,3	0,82	1 368
Øst-Norge	304	4,1	92,1	61,5	0,77	1 139
Sør-Norge	327	4,6	91,6	66,5	0,84	1 228
Vest-Norge	374	4,8	93,0	68,1	0,90	1 330
Midt-Norge	400	4,8	94,8	67,4	0,75	1 435
Nord-Norge	594	5,2	90,9	72,6	0,85	2 205
Oslo	213	0,5	88,2	57,4	1,08	1 030

Tabell 15. Samferdsel. Utvalgte nøkkeltall. Gjennomsnitt fylkeskommuner. 2008

	Netto driftsutgifter i kr pr. innbygger, samferdsel i alt i pst. samferdsel i alt	Netto driftsutg. for av samlede netto driftsutg	Brutto investeringsutgifter i kr pr. innbygger, samferdsel i alt	Fylkesvei med fast dekke. Prosent	Antall skolereiser i grunnskolen per innb., 6-15 år. Bilruter
Hele landet	1 980	16,4	323	81,0	88
Hele landet utenom Oslo	1 902	23,7	356	81,0	88
Øst-Norge	1 571	21,1	207	75,3	86
Sør-Norge	1 366	19,4	277	88,2	78
Vest-Norge	2 173	27,7	451	99,0	80
Midt-Norge	1 881	22,6	409	66,8	114
Nord-Norge	3 253	28,2	609	78,1	95
Oslo	2 553	6,1	83	:	:

Table 1. Municipality, selected key figures, average except Oslo. 2001-2008.

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Financial key figures								
Gross operating surplus as a percentage of gross operating revenues	1.8	-0.1	-0.7	1.0	2.0	3.8	1.5	0.3
Net operating surplus as a percentage of gross operating revenues	1.9	0.1	0.7	2.0	3.5	5.2	1.9	-0.6
Long-term debt as a percentage of gross operating revenues ...	62.4	143.5	155.1	160.9	166.6	166.6	173.7	176.7
Working capital as a percentage of gross operating revenues ...	23.3	25.8	23.4	21.9	24.0	26.7	26.5	22.5
Unrestricted revenues per capita	22 599	24 135	25 124	25 168	26 232	29 064	29 529	30 956
Net loan debt per capita	21 212	22 679	24 875	26 625	29 870	33 648
Priorities								
Net operating expenditures per inhabitant 1-5 years old, kindergartens	12 312	14 040	13 819	10 651	10 255	10 534	12 661	16 504
Net operating expenditures per inhabitant aged 6-15, primary and lower secondary education	53 832	56 936	61 016	61 440	63 676	67 817	73 091	78 645
Net operating expenditures per inhabitant, municipal health service	1 127	1 240	1 284	1 260	1 271	1 326	1 402	1 531
Net operating expenditures per inhabitant, nursing and care services	8 950	9 308	9 514	9 723	10 628	11 397	12 346
Net operating expenditures, social assistance per inhabitant 20-66 years	2 379	2 348	2 226	2 236	2 173	2 252
Net operating expenditures, per inhabitant aged 0-17, child welfare service	2 963	3 275	3 486	3 599	3 868	4 111	4 470	4 886
Net operating expenditures, per inhabitant, administration and management	2 938	2 816	2 804	2 929	3 204	3 444
Coverage of needs								
Percentage of 1-5 year-olds in kindergarten	62.3	65.1	68.6	72.2	76.1	80.8	84.9	88.0
Percentage of pupils in primary and lower secondary schools given special education assistance	5.7	5.7	5.7	5.7	5.9	6.3	7.0
Man-years by physicians per 10 000 inhabitants, municipal health service	8.9	8.9	9.0	9.1	9.2
Man-years by physiotherapists per 10 000 inhabitants, municipal health service	8.7	8.6	8.8	8.8	8.8
Percentage of beds in municipality in single rooms in institutions	84.6	87.5	89.9	91.3	92.3	93.9
Percentage of inhabitants in institutions aged 80 or over	13.9	13.9
Recipients of social assistance aged 20-66 as a proportion of total population aged 20-66	4.5	4.7	4.5	4.4	4.1	3.6	3.6
Children under protection as a percentage of all inhabitants aged 0-17	3.2	3.2	3.4	3.5	3.6	3.7	3.9	4.0
Kilometres of local roads per 1000 inhabitants	9.1	9.0	9.0	9.1	9.1	9.1	9.0	8.9
Bicycle and foot paths with municipal operating responsibility. Km per 10 000 inhabitants	22	..	24	24	34	35	33	33
Dwellings with municipal right of disposal, per 1 000 inhabitants	19	20	20	20	20	20	20	20
Man-years, fire and accident protection per 1000 inhabitants	0.7	0.8	0.8	0.7	0.7	0.6	0.6	:
Productivity/unit costs								
Adjusted gross operating expenditures per child, public kindergartens	80 417	84 427	87 964	90 994	95 020	102 595	111 553	126 490
Adjusted gross operating expenditures per pupil, primary and lower secondary schools teaching	59 433	63 209	63 291	65 654	69 416	73 669	78 923
Average group size, 1st-7th grade	13.1	13.3	13.4	13.4	13.2	13.2
Average group size, 8th-10th grade	14.8	14.9	15.0	15.0	14.9	14.6
Adjusted gross operating expenditure per user of home-based services	160 431	174 479
Adjusted gross operating expenditures, institutions, per municipal bed	565 947	593 460	609 209	628 174	668 438	713 367	788 500
Annual fee for water distribution (for the reporting year +1)	2 007	2 033	2 114	2 128	2 210	2 355	2 556
Annual fee for wastewater distribution (for the reporting year +1)	2 396	2 432	2 483	2 492	2 563	2 723	2 923
Annual fee for waste collection service (for the reporting year +1)	1 666	1 730	1 774	1 834	1 882	1 943	2 034	2 150
Average processing time, building applications. Calendar days	35	32	31	31	32	35	34
Average processing time, adopted zoning plans. Calendar days	177	196	210	213	207	235	225
Average case processing time, subdivision of land including survey. Calendar days	84	83	87	82	94	90	87
Gross operating expenditures per kilometre of local road	73 668	73 602	70 113	71 785	80 246	87 161	92 150
Application of the law	94
Percentage of permit applications for motor traffic on uncultivated land granted
Percentage of applications for new buildings in coastal zone granted dispensation

Table 2. Selected financial key figures, municipality, average all municipalities. 2003-2008.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Gross operating surplus as a percentage of gross operating revenues	-0.7	0.9	2.0	4.2	1.5	0.4
Net operating surplus as a percentage of gross operating revenues	0.5	1.9	3.5	5.6	2.3	0.0
Vat-compensation investments, as a percentage of gross operating revenues	:	1.6	1.4	1.3	1.5	1.5
Vat-compensation operations, as a percentage of gross operating revenues	:	1.7	1.9	1.9	2.0	2.0
Surplus before loan and allocations as a percentage of gross operating revenues	-7.7	-5.6	-1.7	1.2	-3.8	-7.7
Net finance and repayment expenditures as a percentage of gross operating revenue	2.1	2.4	2.0	1.9	2.8	3.8
Net repayment expenditures, as a percentage of gross operating revenues	2.8	2.7	2.7	2.7	2.8	2.7
Net finance as a percentage of gross operating revenues	-0.7	-0.3	-0.8	-0.8	0.0	1.1
Net loan debt as a percentage of gross operating revenues	41.8	40.3	42.9	42.9	46.2	49.1
Long-term debt as a percentage of gross operating revenues ... - of this pension obligations as a percentage of gross operating revenues	151.1	157.6	163.3	162.4	168.3	170.4
Working capital as a percentage of gross operating revenues ...	21.0	19.6	21.8	25.1	25.6	21.9
Accumulated (net) operating surplus as a percentage of gross operating revenues	-1.4	-1.0	0.3	2.2	0.7	-0.6
Accumulated (net) investment surplus as a percentage of gross operating revenue	-0.7	-0.7	-0.5	-0.6	-0.4	-0.4
Gross operating expenditures per capita	41 101	42 940	44 504	47 065	50 247	54 474
Adjusted gross operating expenditures per capita	34 381	35 065	35 553	37 211	39 534	42 853
Net operating expenditures per capita	28 524	28 678	29 494	31 149	33 196	35 496
Gross operating revenues per capita	40 820	43 352	45 413	49 107	51 037	54 682
Net operating result per capita	200	803	1 609	2 735	1 167	-15
Unrestricted revenues per capita	25 745	25 705	26 780	29 725	30 254	31 748
Net loan debt per capita	17 055	17 462	19 495	21 085	23 558	26 866
Pension obligations per capita	32 736	37 950	41 768	45 419	48 669	52 762

Table 3. Selected financial key figures, municipality, consolidated accounts. Average all municipalities. 2003-2008.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Financial key figures as percentage of gross operating revenues, consolidated accounts						
Gross operating surplus as a percentage of gross operating revenues, consolidated accounts	-0.6	1.3	1.8	4.5	1.9	0.5
Net operating surplus as a percentage of gross operating revenues, consolidated accounts	0.2	2.7	3.9	6.5	2.9	0.4
Vat-compensation investments, as a percentage of gross operating revenues, consolidated accounts	:	1.6	1.6	1.6	1.8	1.7
Vat-compensation operations, as a percentage of gross operating revenues, consolidated accounts	:	1.7	2.0	2.0	2.1	2.1
Surplus before loan and allocations as a percentage of gross operating revenues, consolidated accounts	-8.5	-5.2	-2.1	0.6	-3.7	-8.6
Net finance and repayment expenditures as a percentage of gross operating revenues, consolidated accounts	2.6	2.7	2.3	2.3	3.3	4.4
Net repayment expenditures, as a percentage of gross operating revenues, consolidated accounts	2.8	2.9	2.9	3.0	3.0	2.9
Net finance as a percentage of gross operating revenues, consolidated accounts	-0.3	-0.2	-0.7	-0.7	0.3	1.4
Net loan debt as a percentage of gross operating revenues, consolidated accounts	50.5	54.6	58.2	57.5	59.0	62.6
Long-term debt as a percentage of gross operating revenues, consolidated accounts	158.1	167.5	177.4	175.9	179.8	182.6
- of this pension obligations as a percentage of gross operating revenues, consolidated accounts	79.0	84.5	91.4	91.8	94.4	95.7
Working capital as a percentage of gross operating revenues, consolidated accounts	21.0	19.1	21.9	25.6	26.2	22.6
Accumulated (net) operating surplus as a percentage of gross operating revenues, consolidated accounts	-1.4	-0.8	0.2	2.3	0.7	-0.5
Accumulated (net) investment surplus as a percentage of gross operating revenues, consolidated accounts	-0.6	-0.7	-0.5	-0.6	-0.5	-0.5
Key figures per capita, consolidated accounts						
Gross operating expenditures per capita, consolidated accounts	41 905	43 996	45 322	47 965	51 298	55 610
Adjusted gross operating expenditures per capita, consolidated accounts	35 253	36 535	37 373	39 418	41 730	45 372
Net operating expenditures per capita, consolidated accounts ..	28 453	28 239	29 413	30 736	32 799	35 099
Gross operating revenues per capita, consolidated accounts	41 666	44 572	46 168	50 202	52 306	55 902
Net operating result per capita, consolidated accounts	93	1 211	1 821	3 256	1 516	224
Unrestricted revenues per capita, consolidated accounts	25 745	25 705	26 780	29 725	30 254	31 748
Net loan debt per capita, consolidated accounts	21 025	24 354	26 859	28 880	30 873	34 984
Pension obligations per capita, consolidated accounts	32 916	37 652	42 200	46 092	49 388	53 509

Table 4. Kindergartens, selected key figures, comparable categories, municipality. 2008

Comparable categories, municipality	Net operating expenditures kindergartens, as a percentage of total net operatin	Net operating expenditures per inhabitant 1-5 years old, kindergartens	Percentage of 0-5 year-olds in kindergarten	Children in public kindergarten, as a percentage of all children in kindergarten	Adjusted attendance hours per man-year, public kindergartens	Number of children, adjusted for age, per man-year in primary functions, public
The whole country	3.0	16 994	73.1	53.1	11 388	6.4
The whole country excluding						
Oslo	2.8	15 965	74.3	52.3	11 356	6.4
Category 1	2.4	13 805	73.1	64.7	11 112	6.4
Category 2	2.6	19 038	74.6	77.1	10 800	6.7
Category 3	3.5	30 195	75.8	86.6	10 376	6.1
Category 5	2.6	22 850	76.6	89.8	10 274	6.5
Category 6	2.8	32 361	76.1	95.4	9 565	5.8
Category 7	2.7	12 173	74.3	44.7	11 793	6.5
Category 8	2.3	12 141	75.2	44.2	11 744	6.6
Category 10	2.0	10 252	74.1	56.0	11 611	6.7
Category 11	2.4	16 034	74.0	61.3	11 222	6.6
Category 12	2.9	20 727	77.4	79.8	11 002	6.1
Category 13	2.8	14 817	74.0	44.0	11 545	6.3
Category 14	3.8	19 637	73.7	47.8	11 828	6.2
Category 15	3.8	24 005	65.2	59.3	11 593	6.1
Category 16	4.1	63 304	77.0	96.6	8 879	5.2

Table 5. Primary and lower secondary schools. Selected key figures. Comparable categories, municipality. 2008

Comparable categories, municipality	Percentage of total net operating expenditures, primary and lower secondary edu	Percentage of net operating expenditures, out of school care	Net operating expenditures, primary and lower secondary schools per capita	Wage expenditures per pupil, primary and lower secondary schools	Number of pupils per public school	Pupils per man-year	Of this pupils per teaching related man-year
The whole country	29.1	0.5	10 024	61 829	206	10.7	12.1
The whole country excluding							
Oslo	30.2	0.5	10 186	62 269	197	10.5	12.0
Category 1	33.3	0.6	11 586	66 970	153	9.9	11.3
Category 2	29.8	0.5	11 553	71 943	117	8.9	10.2
Category 3	27.6	0.6	12 788	79 999	101	7.6	8.8
Category 5	27.8	0.4	13 014	79 107	81	8.2	9.2
Category 6	26.4	0.5	14 501	90 376	70	6.9	7.8
Category 7	35.2	0.6	10 311	58 586	239	11.3	12.9
Category 8	33.0	0.5	10 737	63 583	194	10.2	11.8
Category 10	32.6	0.5	10 409	62 602	180	10.5	12.0
Category 11	29.5	0.5	10 750	66 042	155	9.6	11.0
Category 12	30.7	0.9	12 593	74 388	139	8.5	9.6
Category 13	29.9	0.5	9 378	57 273	273	11.5	13.1
Category 14	27.1	0.7	8 650	57 498	341	12.1	13.6
Category 15	22.6	0.4	8 840	57 101	415	12.6	13.9
Category 16	21.6	1.0	16 648	99 040	90	6.7	7.4

Table 6. Municipal health service. Selected key figures. Average comparable categories municipality. 2008

Comparable categories, municipality	Net operating expenditures, municipal health service, per capita	Net operating expenditures as a percentage of total net operating expenditures	Net operating expenditures, diagnosis, treatment and rehabilitation, per capita	Man-years by physicians per 10 000 inhabitants, municipal health service	Man-years by physiotherapists per 10 000 inhabitants, municipal health service	Man-years total, per 10 000 inhabitants aged 0-6, function 232
The whole country	1 511	4.3	1 098	9.3	8.9	97.4
The whole country excluding						
Oslo	1 533	4.4	1 120	9.2	8.8	100.5
Category 1	1 498	4.2	1 084	9.8	8.1	110.0
Category 2	1 919	4.9	1 490	11.0	9.4	131.1
Category 3	2 503	5.3	1 985	13.7	9.7	172.8
Category 5	2 402	5.1	1 947	13.3	8.8	166.4
Category 6	3 177	5.7	2 635	15.7	10.8	224.3
Category 7	1 318	4.4	912	8.3	7.8	91.9
Category 8	1 450	4.4	1 050	9.0	8.1	98.7
Category 10	1 327	4.1	959	8.6	8.2	97.9
Category 11	1 601	4.3	1 202	9.6	9.3	110.2
Category 12	1 955	4.6	1 451	10.8	9.4	128.2
Category 13	1 393	4.3	1 003	8.6	9.1	89.9
Category 14	1 375	4.2	936	8.5	8.3	82.3
Category 15	1 355	3.2	939	9.5	9.3	77.0
Category 16	3 915	4.8	3 082	17.9	11.9	183.9

Table 7. Nursing and care services. Selected key figures. Comparable categories, municipality. 2008

Comparable categories, municipality	Net operating expenditures, nursing and care services, as a percentage of total	Net operating expenditures per capita, nursing and care services	Net operating expenditures, nursing and care service per capita aged 67 or older	Recipients of home-based service per 1 000 inhabitants	Recipients of home-based services getting at least 2 services, as a percentage of total recipients of home-based services	Net operating expenditures per institution bed
The whole country	34.2	12 130	94 437	37	30	659 609
The whole country excluding						
Oslo	35.6	12 346	93 638	38	30	662 262
Category 1	33.3	11 836	90 215	42	28	648 175
Category 2	38.0	14 969	90 146	51	31	617 238
Category 3	36.8	17 423	110 749	53	34	709 617
Category 5	37.2	17 681	100 180	54	35	611 920
Category 6	36.7	20 588	110 440	57	37	694 078
Category 7	31.4	9 389	84 217	33	25	654 158
Category 8	34.4	11 466	88 611	39	29	668 756
Category 10	35.8	11 614	90 750	38	28	659 702
Category 11	39.2	14 573	96 241	48	31	628 754
Category 12	34.4	14 529	106 964	44	30	655 055
Category 13	35.7	11 565	90 346	36	29	692 322
Category 14	35.0	11 568	101 052	30	33	638 693
Category 15	25.3	10 544	101 900	29	25	641 314
Category 16	37.1	30 073	197 908	53	39	746 091

Table 8. Social assistance. Selected key figures. Comparable categories, municipality. 2008

Comparable categories, municipality	Net operating expenditures, social services per capita	Net operating expenditures, social services, as a proportion of total net opera	Recipients of social services, as a percentage of total population	Man-years per 1 000 inhabitants	Average payment of social assistance per month	Average duration
The whole country	1 533	4.3	2.4	1.16	6 453	4.1
The whole country excluding						
Oslo	1 366	3.9	2.3	0.96	6 445	4.1
Category 1	854	2.4	1.9	0.64	6 076	4.1
Category 2	962	2.4	2.2	0.76	5 975	3.9
Category 3	1 181	2.5	2.6	0.81	6 502	4.2
Category 5	887	1.9	2.0	0.77	5 858	3.5
Category 6	1 020	1.8	2.8	1.10	6 306	3.3
Category 7	940	3.1	1.8	0.64	6 383	4.6
Category 8	1 208	3.6	2.3	0.76	7 105	4.4
Category 10	1 128	3.5	2.1	0.73	6 551	4.6
Category 11	1 191	3.2	2.4	0.76	6 345	4.3
Category 12	1 350	3.2	2.7	0.94	6 981	4.3
Category 13	1 532	4.7	2.4	1.04	7 563	5.0
Category 14	1 981	6.0	2.7	1.56	7 942	5.4
Category 15	2 758	6.6	3.1	2.59	9 622	5.2
Category 16	1 588	2.0	2.5	1.48	6 703	3.7

Table 9. Child welfare. Selected key figures. Comparable categories, municipality. 2008

Comparable categories, municipality	Net operating expenditures per capita	Net operating expenditures, per inhabitant aged 0-17, child welfare service	Net operating expenditures per child with investigation case or under protectio	Children with investigation case or under protection by the child welfare servi	Investigation cases resulting in further measures, per cent
The whole country	1 154	5 017	87 770	19.2	50.4
The whole country excluding					
Oslo	1 143	4 884	86 056	19.5	50.7
Category 1	1 147	4 713	80 229	21.6	56.6
Category 2	1 003	4 473	74 530	19.7	55.2
Category 3	1 415	6 298	85 327	17.9	52.1
Category 5	934	4 166	66 619	21.8	56.3
Category 6	1 150	5 396	77 005	18.5	60.7
Category 7	1 008	3 996	78 808	22.5	49.7
Category 8	1 196	4 954	80 370	21.7	52.6
Category 10	1 032	4 228	77 064	22.0	49.9
Category 11	1 082	4 707	73 044	23.0	54.2
Category 12	1 208	5 079	72 000	22.9	49.9
Category 13	1 132	4 851	90 465	18.0	47.7
Category 14	1 372	6 122	115 200	16.4	51.1
Category 15	1 229	6 164	101 569	16.9	47.4
Category 16	1 449	6 464	107 370	13.0	45.9

Table 10. Selected key figures. County municipality. Average, all county municipalities. 2001-2008.

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Financial key figures								
Gross operating surplus as a percentage of gross operating revenues	-1.1	1.4	1.6	4.6	1.7	0.2
Net operating surplus as a percentage of gross operating revenues	0.4	2.9	3.8	6.5	4.3	3.3
Long-term debt as a percentage of gross operating revenues	120.3	134.2	137.7	133.5	136.8	136.7
Working capital as a percentage of gross operating revenues	7.7	7.7	9.6	14.7	18.5	16.5
Unrestricted revenues per capita	9 702	8 976	9 393	10 354	10 713	11 347
Net loan debt per capita	79	-610	92	621	790	922
Priorities								
Net operating expenditures, upper secondary education, per 16-18 years old	104 659	105 449	107 981	111 070	117 264
Net operating expenditures, transport ad communication, per capita	1 368	1 460	1 522	1 739	1 980
Net operating expenditures, per inhabitant, administration and management	433	415	403	435	444	490
Financial strain by running upper secondary education, per pupil	104 190	106 323	108 716	116 433
Financial strain by running upper secondary education for apprentices/trainees, per apprentices/trainees	47 337	45 432	45 224	45 243	48 231
Coverage of needs								
Proportion of 16-18-year-olds in upper secondary education	89.7	90.1	91.3	91.1	90.8
Transition from lower to upper secondary education, per cent	95.8	96.0	97.1	96.9	96.1
Transition from upper secondary education to tertiary education, per cent	32.2	37.7	39.3	38.8	39.4
Prioritised persons, per cent under public supervision	86.6	89.1	98.6	98.0	101.2	98.5	88.7	92.1
Productivity/unit costs								
Adjusted gross operating expenditures, upper secondary education and technical vocational school, per pupil	104 867	107 640	110 556	118 386
Adjusted gross operating expenditures for apprentices, per apprentice (incl grants to private enterprises)	46 730	45 152	45 572	46 296	48 886
Pupils per teaching man-year, upper secondary schools	8.8	8.8	8.7	8.5
Proportion of vocational examinations passed	92.5	92.5	93.3	93.4	92.9
Proportion of pupils and apprentices who passed upper secondary education within theoretical duration, previous year	59.2	56.2	57.8	56.9	...
Persons examined/treated per public settled man-years, dental health care	316	328	330	318	320	328
Application of the law	4	4	4	4	4
Proportion of dispensations pursuant to the Local Government Act, as a percentage of protected cultural heritage	4	4	4	4	4

Table 11. Selected financial key figures. County municipality. Average, all county municipalities. 2003-2008

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Financial key figures as a percentage of gross operating revenues						
Gross operating surplus as a percentage of gross operating revenues	-1,1	1,4	1,6	4,6	1,7	0,2
Net operating surplus as a percentage of gross operating revenues	0,4	2,9	3,8	6,5	4,3	3,3
Vat-compensation investments, as a percentage of gross operating revenues	1,7	2,0	2,0	2,1	2,0
Vat-compensation operations, as a percentage of gross operating revenues	1,0	0,9	0,9	1,1	1,2
Surplus before loan and allocations as a percentage of gross operating revenues	-5,5	-2,1	0,2	3,5	-0,2	-3,9
Net finance and repayment expenditures as a percentage of gross operating revenue	0,9	1,2	0,7	0,7	0,1	-0,5
Net repayment expenditures, as a percentage of gross operating revenues	1,7	1,8	2,0	1,9	2,0	1,9
Net finance as a percentage of gross operating revenues	-0,8	-0,6	-1,3	-1,1	-1,9	-2,4
Net loan debt as a percentage of gross operating revenues	0,6	-4,6	0,7	4,1	5,1	5,6
Long-term debt as a percentage of gross operating revenues ... - of this pension obligations as a percentage of gross operating revenues	120,3	134,2	137,7	133,5	136,8	136,7
Working capital as a percentage of gross operating revenues ...	79,2	91,0	94,6	91,0	93,4	92,5
Accumulated (net) operating surplus as a percentage of gross operating revenues	7,7	7,7	9,6	14,7	18,5	16,5
Accumulated (net) investment surplus as a percentage of gross operating revenue	-0,4	0,2	1,3	3,5	1,8	0,8
Pension obligations per capita	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,1	-0,3
Key figures per capita						
Gross operating expenditures per capita	13 468	13 058	13 569	14 364	15 155	16 419
Adjusted gross operating expenditures per capita	9 692	9 129	9 115	9 508	10 027	10 808
Net operating expenditures per capita	10 247	9 637	10 009	10 440	11 189	12 079
Gross operating revenues per capita	13 323	13 237	13 794	15 055	15 417	16 456
Net operating result per capita	50	380	523	978	657	547
Unrestricted revenues per capita	9 702	8 976	9 393	10 354	10 713	11 347
Net loan debt per capita	79	-610	92	621	790	922
Pension obligations per capita	1 055	12 052	13 044	13 705	14 399	15 215

Table 12. Selected financial key figures, consolidated accounts. County municipality. Average, all county municipalities. 2003-2008.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Financial key figures as percentage of gross operating revenues, consolidated accounts						
Gross operating surplus as a percentage of gross operating revenues, consolidated accounts	-0.9	1.7	0.1	5.5	2.2	-0.3
Net operating surplus as a percentage of gross operating revenues, consolidated accounts	-0.8	5.1	4.3	7.4	5.6	4.1
Vat-compensation investments, as a percentage of gross operating revenues, consolidated accounts	1.7	2.2	2.2	2.5	2.4
Vat-compensation operations, as a percentage of gross operating revenues, consolidated accounts	1.0	1.4	1.4	1.7	1.7
Surplus before loan and allocations as a percentage of gross operating revenues, consolidated accounts	-7.8	-0.6	-1.3	1.4	0.8	-6.1
Net finance and repayment expenditures as a percentage of gross operating revenues, consolidated accounts	2.1	1.1	0.6	3.0	1.1	0.1
Net repayment expenditures, as a percentage of gross operating revenues, consolidated accounts	1.8	1.8	2.0	2.0	2.2	2.2
Net finance as a percentage of gross operating revenues, consolidated accounts	0.3	-0.6	-1.4	1.0	-1.1	-2.1
Net loan debt as a percentage of gross operating revenues, consolidated accounts	21.7	25.8	31.2	33.5	35.4	36.1
Long-term debt as a percentage of gross operating revenues, consolidated accounts	137.8	159.4	170.6	163.1	167.4	168.2
- of this pension obligations as a percentage of gross operating revenues, consolidated accounts	77.0	87.7	96.9	91.6	94.1	93.6
Working capital as a percentage of gross operating revenues, consolidated accounts	8.4	6.9	9.2	15.2	18.9	17.0
Accumulated (net) operating surplus as a percentage of gross operating revenues, consolidated accounts	-0.3	0.2	0.6	3.7	2.0	1.0
Accumulated (net) investment surplus as a percentage of gross operating revenues, consolidated accounts	0.0	0.0	-0.1	0.0	-0.1	-0.3
Key figures per capita, consolidated accounts						
Gross operating expenditures per capita, consolidated accounts	13 935	13 547	13 714	14 411	15 256	16 636
Adjusted gross operating expenditures per capita, consolidated accounts	10 162	10 031	9 858	10 234	10 837	11 759
Net operating expenditures per capita, consolidated accounts ..	10 219	9 337	10 027	10 172	10 941	11 842
Gross operating revenues per capita, consolidated accounts	13 817	13 780	13 725	15 255	15 593	16 590
Net operating result per capita, consolidated accounts	-109	707	588	1 127	873	676
Unrestricted revenues per capita, consolidated accounts	9 702	8 976	9 393	10 354	10 713	11 347
Net loan debt per capita, consolidated accounts	3 001	3 554	4 287	5 110	5 517	5 994
Pension obligations per capita, consolidated accounts	10 636	12 084	13 298	13 971	14 680	15 527

Table 13. Upper secondary education. Average regions. 2008

	Net operating expenditures, upper secondary education, per 16-18 years old	Net operating expenditures, upper secondary education, as a percentage of net operating expenditures	Proportion of 16-18-year-olds in upper secondary education	Proportion of applicants admitted as pupils	Adjusted gross operating expenditures incl purchases from own enterprises and local authority partnerships, upper secondary education, per pupil	Pupils per teaching man-year, upper secondary schools
The whole country	117 264	:	90.8	91.1	121 633	8.5
The whole country excluding						
Oslo	116 896	60.8	91.0	91.1	120 390	8.4
Eastern Norway	115 676	64.0	91.6	91.8	117 088	8.4
Southern Norway	109 838	64.7	89.9	90.8	117 033	8.8
Western Norway	113 336	61.3	91.6	92.0	120 137	8.8
Central Norway	121 684	60.5	91.9	90.7	121 074	8.3
Northern Norway	134 429	50.2	88.7	88.8	133 382	7.0
Oslo	121 187	:	89.0	90.8	135 511	10.1

Table 14. Dental health service. Average, county municipality groups. 2008

	Net operating expenditures per capita	Net operating expenditures, as a percentage of the county's total net operating expenditures	Prioritised persons, per cent per cent under public supervision	Prioritised persons, per cent examined/treated	Settled dentist man-years (public and private) per 1000 inhabitants	Net operating expenditures per prioritised person under supervision
The whole country	353	2.9	92.1	65.5	0.85	1 336
The whole country excluding						
Oslo	373	4.6	92.5	66.3	0.82	1 368
Eastern Norway	304	4.1	92.1	61.5	0.77	1 139
Southern Norway	327	4.6	91.6	66.5	0.84	1 228
Western Norway	374	4.8	93.0	68.1	0.90	1 330
Central Norway	400	4.8	94.8	67.4	0.75	1 435
Northern Norway	594	5.2	90.9	72.6	0.85	2 205
Oslo	213	0.5	88.2	57.4	1.08	1 030

Table 15. Transport and communication. Average county municipality groups. 2008.

	Net operating expenditures per capita, transport and communication	Net operating expenditures, transport and communication. Percentage of total net operating expenditures	Gross investment expenditures per capita, transport and communication	Provincial roads with hard surface. Per cent	Number of scheduled school trips (primary and lower secondary school) per inhabitant 6-15 years old
The whole country	1 980	16.4	323	81.0	88
The whole country excluding					
Oslo	1 902	23.7	356	81.0	88
Eastern Norway	1 571	21.1	207	75.3	86
Southern Norway	1 366	19.4	277	88.2	78
Western Norway	2 173	27.7	451	99.0	80
Central Norway	1 881	22.6	409	66.8	114
Northern Norway	3 253	28.2	609	78.1	95
Oslo	2 553	6.1	83	:	:

Vedlegg 1

Gruppering av kommuner og fylkeskommuner

Kommunene fordelt på kommunegrupper

Gruppe 1					
0111	Hvaler	0719	Andebu	1142	Rennesøy
0122	Trøgstad	0723	Tjøme	1222	Fitjar
0127	Skiptvet	0728	Lardal	1430	Gaular
0137	Våler	0811	Siljan	1433	Naustdal
0138	Hobøl	0919	Froland	1441	Selje
0234	Gjerdrum	0928	Birkenes	1511	Vanylven
0239	Hurdal	1029	Lindesnes	1529	Skodje
0621	Sigdal	1112	Lund	1547	Aukra
0622	Krødsherad	1114	Bjerkreim		
0714	Hof	1141	Finnøy		
Gruppe 2					
0119	Marker	0829	Kviteseid	1612	Hemne
0123	Spydeberg	0911	Gjerstad	1617	Hitra
0426	Våler	0937	Evje og Hornnes	1620	Frøya
0430	Stor-Elvdal	1111	Sokndal	1627	Bjugn
0438	Alvdal	1211	Etne	1630	Åfjord
0511	Dovre	1216	Sveio	1635	Rennebu
0513	Sjåk	1231	Ullensvang	1636	Meldal
0514	Lom	1241	Fusa	1644	Holtålen
0515	Vågå	1242	Samnanger	1664	Selbu
0519	Sør-Fron	1244	Austevoll	1717	Frosta
0520	Ringebu	1251	Vaksdal	1718	Leksvik
0521	Øyer	1260	Radøy	1724	Verran
0540	Sør-Aurdal	1264	Austrheim	1744	Overhalla
0543	Vestre Slidre	1419	Leikanger	1750	Vikna
0544	Øystre Slidre	1431	Jølster	1812	Sømna
0616	Nes	1438	Bremanger	1851	Lødingen
0617	Gol	1517	Hareid	1854	Ballangen
0619	Ål	1525	Stranda	1867	Bø
0631	Flesberg	1543	Nesset	1868	Øksnes
0817	Drangedal	1551	Eide	1913	Skånland
0822	Sauherad	1557	Gjemnes	1925	Sørreisa
0828	Seljord	1567	Rindal	1938	Lyngen
Gruppe 3					
0429	Åmot	1417	Vik	1923	Salangen
0618	Hemsedal	1422	Lærdal	1941	Skjervøy
0620	Hol	1426	Luster	1942	Nordreisa
0633	Nore og Uvdal	1560	Tingvoll	2002	Vardø
0833	Tokke	1573	Smøla	2011	Guovdageaidnu – Kautokeino
0834	Vinje	1576	Aure	2019	Nordkapp
1133	Hjelmeland	1711	Meråker	2020	Porsanger
1134	Suldal	1736	Snåsa	2021	Karasjohka – Karasjok
1135	Sauda	1832	Hemnes	2025	Deatnu – Tana
1259	Øygarden	1840	Saltdal	2028	Båtsfjord
1416	Høyanger	1922	Bardu		
Gruppe 5					

0118	Aremark	1223	Tysnes	1571	Halsa
0121	Rømskog	1233	Ulvik	1613	Snillfjord
0436	Tolga	1234	Granvin	1622	Agdenes
0439	Foldal	1265	Fedje	1633	Osen
0441	Os	1411	Gulen	1725	Namdalseid
0512	Lesja	1412	Solund	1743	Høylandet
0541	Etnedal	1413	Hyllestad	1822	Leirfjord
0827	Hjartdal	1428	Askvoll	1825	Grane
0830	Nissedal	1429	Fjaler	1828	Nesna
0912	Vegårshei	1444	Hornindal	1834	Lurøy
0929	Åmli	1514	Sande	1836	Rødøy
0935	Iveland	1523	Ørskog	1838	Gildeskål
1021	Marnardal	1526	Stordal	1852	Tjeldsund
1027	Audnedal	1545	Midsund	1859	Flakstad
1034	Hægebostad	1546	Sandøy	1927	Tranøy
Gruppe 6					
0432	Rendalen	1742	Grong	1874	Moskenes
0434	Engerdal	1748	Fosnes	1915	Bjarkøy
0545	Vang	1749	Flatanger	1917	Ibestad
0615	Flå	1755	Leka	1919	Gratangen
0632	Rollag	1811	Bindal	1920	Lavangen
0831	Fyresdal	1815	Vega	1926	Dyrøy
0938	Bygland	1816	Vevelstad	1928	Torsken
1026	Åseral	1818	Herøy	1929	Berg
1129	Forsand	1826	Hattfjelldal	1936	Karlsøy
1144	Kvitsøy	1827	Dønna	1939	Storfjord
1145	Bokn	1835	Træna	1940	Kåfjord
1227	Jondal	1839	Beiarn	1943	Kvænangen
1266	Masfjorden	1845	Sørfold	2014	Loppa
1418	Balestrand	1848	Steigen	2015	Hasvik
1524	Norddal	1849	Hamarøy	2017	Kvalsund
1632	Roan	1850	Tysfjord	2018	Måsøy
1665	Tydal	1853	Evenes	2022	Lebesby
1723	Mosvik	1856	Røst	2023	Gamvik
1738	Lierne	1857	Værøy	2024	Berlevåg
1740	Namsskogan				
Gruppe 7					
0135	Råde	0237	Eidsvoll	1221	Stord
0136	Rygge	0415	Løten	1243	Os
0211	Vestby	0427	Elverum	1246	Fjell
0215	Frogner	0533	Lunner	1528	Sykylven
0216	Nesodden	0624	Øvre Eiker	1532	Giske
0221	Aurskog-Høland	0627	Røyken	1621	Ørland
0226	Sørum	0711	Svelvik	1638	Orkdal
0227	Fet	0926	Lillesand	1657	Skaun
0228	Rælingen	1018	Søgne	1663	Malvik
0229	Enebakk	1120	Klepp	1714	Stjørdal
0233	Nittedal	1121	Time		
0236	Nes	1124	Sola		
Gruppe 8					
0124	Askim	0904	Grimstad	1443	Eid
0238	Nannestad	1003	Farsund	1515	Herøy
0402	Kongsvinger	1014	Vennesla	1516	Ulstein
0418	Nord-Odal	1127	Randaberg	1531	Sula

0419	Sør-Odal	1130	Strand	1534	Haram
0516	Nord-Fron	1245	Sund	1554	Averøy
0529	Vestre Toten	1256	Meland	1719	Levanger
0532	Jevnaker	1263	Lindås	1841	Fauske
0702	Holmestrand	1420	Sogndal	0821	Bø
0814	Bamble	1432	Førde	1439	Vågsøy
Gruppe 10					
0214	Ås	0722	Nøtterøy	1253	Osterøy
0417	Stange	0914	Tvedstrand	1449	Stryn
0623	Modum	1002	Mandal	1519	Volda
0628	Hurum	1017	Songdalen	1520	Ørsta
0713	Sande	1032	Lyngdal	1548	Fræna
0716	Re	1122	Gjesdal	1653	Melhus
0720	Stokke	1219	Bømlo		
Gruppe 11					
0125	Eidsberg	1004	Flekkefjord	1662	Klæbu
0128	Rakkestad	1101	Eigersund	1703	Namsos
0420	Eidskog	1119	Hå	1721	Verdal
0423	Grue	1160	Vindafjord	1729	Inderøy
0425	Åsnes	1224	Kvinnherad	1751	Nærøy
0428	Trysil	1235	Voss	1805	Narvik
0517	Sel	1238	Kvam	1813	Brønnøy
0522	Gausdal	1401	Flora	1820	Alstahaug
0528	Østre Toten	1445	Gloppen	1824	Vefsn
0534	Gran	1535	Vestnes	1860	Vestvågøy
0536	Søndre Land	1539	Rauma	1865	Vågan
0538	Nordre Land	1566	Surnadal	1866	Hadsel
0542	Nord-Aurdal	1624	Rissa	1870	Sortland
0612	Hole	1634	Oppdal	1871	Andøy
0807	Notodden	1640	Røros	1931	Lenvik
0815	Kragerø	1648	Midtre Gauldal	1933	Balsfjord
0901	Risør				
Gruppe 12					
0437	Tynset	1228	Odda	2003	Vadsø
0819	Nome	1424	Årdal	2004	Hammerfest
0826	Tinn	1563	Sunndal	2012	Alta
1037	Kvinesdal	1837	Meløy	2030	Sør-Varanger
1146	Tysvær	1924	Målselv		
Gruppe 13					
0101	Halden	0502	Gjøvik	0906	Arendal
0104	Moss	0602	Drammen	1001	Kristiansand
0105	Sarpsborg	0604	Kongsberg	1102	Sandnes
0106	Fredrikstad	0605	Ringerike	1106	Haugesund
0213	Ski	0625	Nedre Eiker	1149	Karmøy
0217	Oppegård	0626	Lier	1247	Askøy
0219	Bærum	0701	Horten	1505	Kristiansund
0220	Asker	0704	Tønsberg	1702	Steinkjer
0230	Lørenskog	0706	Sandefjord	1804	Bodø
0231	Skedsmo	0709	Larvik	1833	Rana
0235	Ullensaker	0805	Porsgrunn	1901	Harstad
0403	Hamar	0806	Skien	1902	Tromsø
0412	Ringsaker	1502	Molde		
0501	Lillehammer	1504	Ålesund		
Gruppe 14					

1103	Stavanger	1201	Bergen	1601	Trondheim
Gruppe 15					
0301	Oslo				
Gruppe 16					
0940	Valle	1232	Eidfjord	1911	Kvæfjord
0941	Bykle	1252	Modalen	2027	Nesseby
1046	Sirdal	1421	Aurland		
1151	Utsira	1739	Røyrvik		

Fylkeskommunene fordelt i grupper

Gruppe	Navn	Fylkeskommuner som inngår
Gruppe 1	Øst-Norge	Østfold, Akershus, Hedmark og Oppland
Gruppe 2	Sør-Norge	Aust-Agder, Vest-Agder, Buskerud, Vestfold og Telemark
Gruppe 3	Vest-Norge	Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane
Gruppe 4	Midt Norge	Møre og Romsdal, Sør- og Nord-Trøndelag
Gruppe 5	Nord-Norge	Nordland, Troms og Finnmark

For å vise data for fylkeskommunale oppgaver lagt til Oslo kommune, legges denne kommunen til i egen gruppe.

Gruppe 6	Oslo	Oslo kommune
----------	------	--------------

Tabellregister

1.	Kommune. Utvalgte nøkkeltall. Gjennomsnitt utenom Oslo. Alle år (2001–2008).....	19
2.	Kommune. Utvalgte finansielle nøkkeltall. Gjennomsnitt alle kommuner. 2003-2008	20
3.	Kommune. Utvalgte finansielle nøkkeltall. Gjennomsnitt alle kommuner - konsern	20
4.	Barnehager. Utvalgte nøkkeltall. Gjennomsnitt kommunegrpupper. 2008	21
5.	Grunnskoleopplæring. Utvalgte nøkkeltall. Gjennomsnitt kommunegrpupper. 2008.....	21
6.	Kommunehelse. Utvalgte nøkkeltall. Gjennomsnitt kommunegrpupper. 2008	21
7.	Pleie og omsorg. Utvalgte nøkkeltall. Gjennomsnitt kommunegrpupper. 2008.....	22
8.	Sosialtjenesten. Utvalgte nøkkeltall. Gjennomsnitt kommunegrpupper. 2008.....	22
9.	Barnevern. Utvalgte nøkkeltall. Gjennomsnitt kommunegrpupper. 2008	22
10.	Utvalgte nøkkeltall. Gjennomsnitt alle fylkeskommuner. 2001-2008	23
11.	Utvalgte finansielle nøkkeltall. Gjennomsnitt alle fylkeskommuner 2003–2008	23
12.	Utvalgte finansielle nøkkeltall. Gjennomsnitt alle fylkeskommuner, konsern. 2003–2008.....	24
13.	Videregående opplæring. Utvalgte nøkkeltall. Gjennomsnitt fylkeskommuner. 2008.....	24
14.	Tannhelsetjenesten. Utvalgte nøkkeltall. Gjennomsnitt fylkeskommuner. 2008.....	24
15.	Samferdsel. Utvalgte nøkkeltall. Gjennomsnitt fylkeskommuner. 2008.....	25

List of tables

1.	Municipality, selected key figures, average except Oslo. 2001-2008.....	26
2.	Selected financial key figures, municipality, average all municipalities. 2003-2008	27
3.	Selected financial key figures, municipality,consolidated accounts. Average all municipalities. 2003-2008.	28
4.	Kindergartens, selected key figures, comparable categories, municipality. 2008	28
5.	Primary and lower secondary schools. Selected key figures. Comarable categories, municipality. 2008	29
6.	Municipal health service. Selected key figures. Average comarable categories municipality. 2008.....	29
7.	Nursing and care services. Selected key figures. Comparable categories, municipality. 2008.....	30
8.	Social assistance. Selected key figures. Comparable categories, municipality. 2008.....	30
9.	Child welfare. Selected key figures. Comparable categories, municipality. 2008.....	31
10.	Selected key figures. County municipality. Average, all county municipalities. 2001-2008	31
11.	Selected financial key figures.County municipality. Average, all county municipalities. 2003-2008	32
12.	Selected financial key figures, consolidated accounts.County municipality. Average, all county municipalities. 2003-2008.....	33
13.	Upper secondary education. Average regions. 2008	33
14.	Dental health service. Average, county municipality groups. 2008	34
15.	Transport and communication. Average county municipality groups. 2008.	34